

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 14 103. ÅRGANG 24.10.17 - 07.11.17

DE DØDES DAG

En feiring av døden er en feiring av livet
side 36

GRATIS!

REDAKSJONEN

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Marie Lytomt Norum – Tlf: 957 66 953
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDER UNDER DUSKEN
Lasse Georg Tønnessen – Tlf: 472 47 624
avisredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Håkon Pedersen – Tlf: 988 68 007
ansvarligredaktor@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Michael Stene
nyhetsredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Mari Tellefsen Wigdel
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Anne Lovise Finnøy Bakken
kulturredaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Johannes Guldbrandsen
sport-redaktor@studentmediene.no

FORSKNING- OG FORBRUKERREDAKTØR
Linn Victoria Brekke
forskningsredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Erlend Gylver
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Amalie Hoff Ludvigsen
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Tanja-Irén Harsvik Haugen
grafisk-sjef@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Anna Juell Johnsen
debattredaktor@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Ingrid Domben – Tlf: 911 04 644
dagligleder@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Marie Håland – Tlf: 911 51 148
redaksjonssjef@studentmediene.no

NETTREDAKTØR
Kristina Bye
nettredaktor@studentmediene.no

DESK
Jahn Ivar Kjølseth (sjef), Benedikt E. Javorovic, Tone Høiland
Ween, An Nguyen, Tonje Jacobsen, Linn Evjemo, Synne
Hammervik, Anders Påsche, Finn Brynestad

JOURNALISTER
Jesper Nohr, Maria Bonnevie-Svendsen Furuheim,
Michael Stene, Trym Kjas, Jenny Westrum-Rein, Edvart
Solberg Svingen, Guro Slåstad, Birte Marie Molven Fjellro,
Anne Lovise Finnøy, Christian Høkaas, Stefan Kaliski,
Johannes Gulbrandsen, Benedikt Javorovic, Iben Dahl,
Snorre Kirkebe, Sunniva Langhoft, Frida Sveen Hempel, Trine
Mogaard, Johanne Meisingset Lund, Audun Kopperud, Britta
Benz, Karoline Berniklev, Mari Wigdel, August Søfri Mathisen,
Erlend Gylver, Emilie Pedersen

FOTOGRAFER
Haakon Korbi Kolstad, Vilde Charlotte Jacobsen, Hilde Hefte
Haug, Mari Haugan, Marthe Stoksvik, Hans Fredrik Sunde,
Lasse Georg Tønnessen, Torstein Olav Eriksen, Odin Norum
Kvistad

ILLUSTRATØRER
Benjamin Drews (sjef), Astrid Bøhler, Mia Edvardsen, Renate
Sørgård, Øyvind Opsahl, Nora Birgitte Johansen, Pernille
Grimsrud, Christian Høkaas

GRAFIKERE
Aslak Liaaen, Anna Wilberg Orvik og Andrea Gjerde

KORREKTUR
Tone Høiland Ween (sjef), Anders Påsche, Finn Brynestad,
An Nguyen

FORSIDE
Amalie Hoff Ludvigsen, Lasse Georg Tønnessen, Tanja-Irén
Harsvik Haugen og Renate Sørgård

Miljøtrykksak fra Trykkpartner AS.
Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

SINGSAKERBAKKEN 2E, 7030 TRONDHEIM

For annonser: salgssjef@studentmediene.no

UnderDusken er eit sjalvstendig organ for studentar, utgjeve
av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir
delt ut gratis på lærestader i Trondheim med medlemsrett
i Studentersamfundet. Under Dusken kjem ut åtte gonger
i semesteret.

Under Dusken arbeider etter reglane i Ver Varsam –
plakaten for god presseskikk. Dei som tykkjer det vi skriv
om dei er ugjeitt, vert oppfordra til å kontakte redaksjonen.

Den følelsen når man spreller med fingrene i kastanjelumene!

LEDER

Et talerør for de vanskeligstilte

Folk er dømmende overfor rusavhengige. Menneskene som sitter på gata, som du går forbi hver dag. Uten å ense et blikk. De blir sett ned på, og de merker det.

Gatemagasinet Sorgenfri er laget for å forandre liv. Det skal være et alternativ til tigging, stjeling og dealing. For folk som har havnet utenfor, kan det være den eneste muligheten til å tjene penger på lovlig vis. Det kan gi livet mening i en håpløs tilværelse, og være starten på den lange veien til et godt liv.

Mange nordmenn tror at det å være narkoman er ensbetydende med å være kriminell. Men de fleste er bare helt vanlige folk som har opplevd vanskelige ting, og gjort noen tabber i livet. Rusavhengighet er en sykdom, til tross for at den er selvpåført. De har rett til en ny sjanse. De har rett til å bli hørt.

Med høy arbeidsmoral, stiller de opp i all slags vær. Jobben er det viktigste. Selgerne kjøper magasinet til halv pris, før de selger det videre på gata. Mellomlegget beholder de selv. Noen dager tjener de 400 kroner, andre dager over tusen.

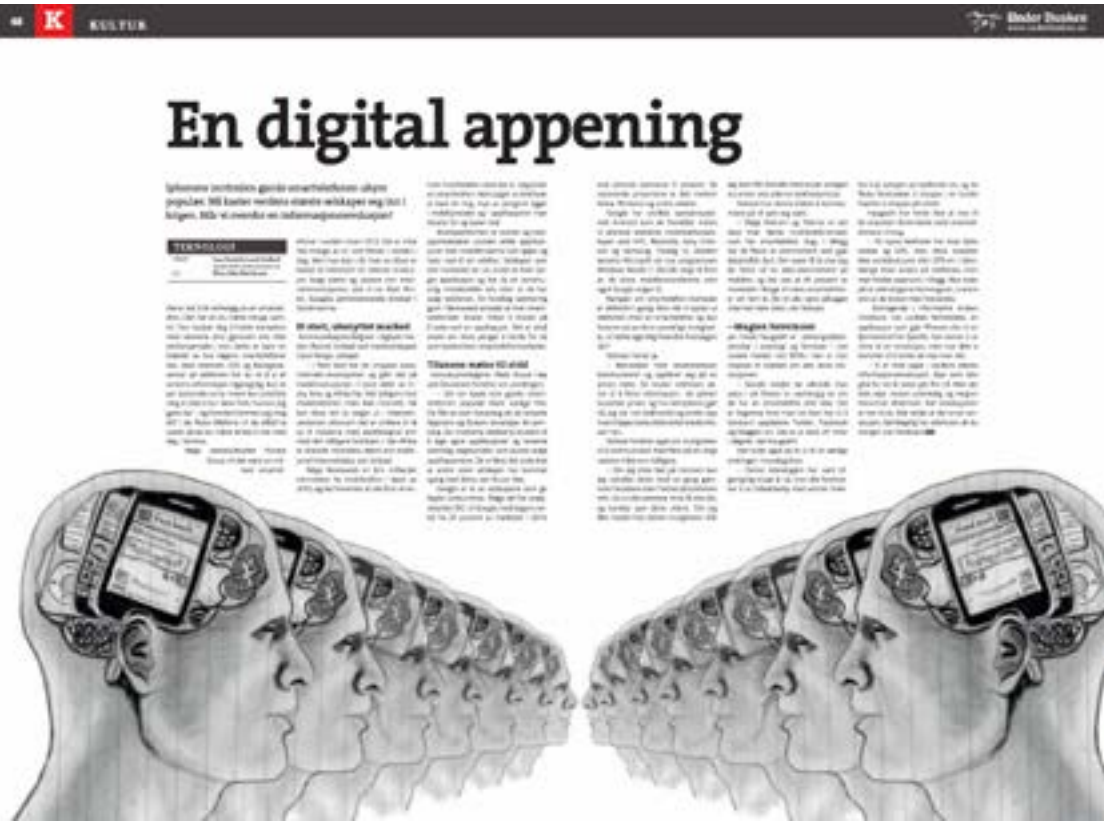
For Sorgenfri-selgerne er det viktig å komme i kontakt med vanlige folk. Dialogen som oppstår mellom selger og kjøper kan være et viktig møte. Selgerne bidrar til å gi menneskene på gata en stemme. De er et talerør for de vanskeligstilte.

Dessverre møter de mange fordommer på jobb hver dag, av folk som tror det er greit å være frekke og ignorante. Selgerne blir oversett og slengt dritt til. Hadde holdningen i befolkningen vært endret, ville de rusavhengiges vilkår også blitt prioritert politisk.

For de lever kanskje ikke etter kolonner, men det betyr ikke at de ikke skal bli respektert på lik linje som alle andre. Det skal ikke mye til å gjøre dagen til en Sorgenfri-selger litt lysere. Det trenger ikke være mer enn et nikk, et smil, og et lite hei. Vis at du anerkjenner personen bak problemene.

MARIE LYTOMT NORUM
Redaktør, Under Dusken

FRA ARKIVET Under Dusken #14 2010

TIPS OSS
tips@studentmediene.no

ILLUSTRASJON: Øyvind Opsahl

Få slutt på Gløshaugens runkering

Man skjønner godt hvorfor fråtseri er den femte dødssynden når man ser bedriftspresentasjonene på Gløshaugen.

KOMMENTAR

JESPER NOHR
Journalist

Det er ikke til å legge skjul på at det lenge har vært et gigantisk skille mellom Gløshaugen og de andre campusene. Det sies at Gløshaugen utdanner de arbeidslivet trenger, mens andre campus utdanner folk som ikke er smarte nok til å gå der. Dette er et skille som ikke gagner noen. Det får studenter fra andre campus til å føle seg mindre verdt, og det gir elever fra Gløshaugen en arroganse som kommer til å straffe dem senere i livet.

I 2016 ble det oppslag rundt Cecilie Dahl Rian sin masteroppgave, der hun skrev om at det fortsatt er en stor kulturkløft mellom Dragvoll og Gløshaugen. Hun skrev blant annet om en student som gikk av et busstopp for tidlig for å ikke bli tatt som dragvolling. Hvordan kan en student føle seg så mye bedre enn en annen, når begge går på samme universitet? Fordi man tror man jobber mer med studiene enn den andre? Fordi man hadde høyere opptakskrav på sin utdanning? Eller er det bare en holdning som ligger i ryggmargen? Det er nok det største problemet: En kultur man indoktrineres i som kun bidrar til at man drar hverandre ned. Studentene må bli mer bevisste på at holdningene deres skaper et dårligere universitetsmiljø og et dårligere samfunn.

At en bedrift vil presentere seg overfor studenter er helt greit. Det er viktig for studentene å se hvilke muligheter som venter den dagen man endelig skal ut i arbeid. Problemet er det billige sirkuset som kommer etterpå. Studenter fra Gløshaugen får opptil flere ganger i uken bedre middager, stasj de overhodet ikke har bruk for, og åpen bar i etterkant av presentasjonen av selskaper som er ute etter å rekruttere dem. Kastet på dem som perler for svin. Enkelte linjeforeninger har opp mot 150 slike «presentasjoner» i året. Som dragvolling er man

heldig om man får en penn og en kaffekopp på stand. Disse arrangementene er uten tvil med på å skape et enormt klasseskille. Bedriftspresentasjoner, eller «bedpress», som de så fint kalles, er ikke bra for studentmiljøet i byen. Selv om bedriftene vet hva de trenger, må det finnes bedre måter å rekruttere folk på. Kanskje burde studentene også ha nok integritet til å ikke la seg kjøpe av høystbydende.

Gløshaugen er ikke Gløshaugen. Det er stor forskjell på linjene, men de ligger likevel gjennomsnittlig langt foran andre campus når det gjelder å få slike goder. Når det er sagt, er det rett i overkant av 34 000 studenter på NTNU i Trondheim, og rundt halvparten av dem går på teknisk-naturvitenskapelige fag. De studentene som studerer andre fag utgjør halvparten av universitetet, og de blir glemt som utgått melk. Alle disse studentene er også i besittelse av unike kompetanser som trengs. Samfunnet hadde ikke overlevd med kun leger, ingeniører eller samfunnsvitere, selv om det virker som enkelte tror det. Ledelsen ved NTNU må aktivt gå inn for å motvirke klasseskillet ved å moderere bedriftspresentasjonene, først og fremst gjennom å begrense de materielle godene. Motivasjonen for at studenter skal dra på slike arrangementer må være å bli kjent med en mulig framtidig arbeidsgiver, ikke at man kommer hjem med en ny macbook eller at man slipper å lage middag. Når folk fra enkelte studier fråtser i disse godene, mens andre ikke sitter igjen med noen ting, må det gjøres noe. Hvis ikke hjelper det lite at de har planer om å samle universitetet geografisk.

NTNU skal samlokalisere universitetet rundt Gløshaugen om noen år. Hvem vet om dette kommer til å fungere, men ha også gjerne i bakhodet at det er en god del studenter som skal gå på de ulike campusene før dette skjer. Skal alle andre leve i limbo de neste ti årene? Uansett får man håpe at samlokalisering kan hjelpe. Det kan ikke bli stort verre enn det er i dag.

VÅRRENGJØRING FOR TENNENE

Møt våren med et smil. Hos ORIS Dental Trondheim får alle studenter tilbud på undersøkelse med røntgen og tannrens til **kun 450 kroner** (normalpris: 1240,- kr).

En liten hvit fylling koster **kr. 300,-** (førpris 700 kroner). I tillegg gis det **10 prosent rabatt** på alle andre tjenester for studenter. Det er en god smildeal!

Bestill time på Telefon:
73 99 19 99 eller oris-trondheim.no

ORIS Dental Trondheim er en av Trondheims største tannklinikker, og er Norges eneste tannlege med 3 ISO-sertifikater. Hos oss får du høy faglige kompetanse, og moderne behandlingsmetoder som benytter nytt utstyr som er dokumentert å kunne bedre kvaliteten på behandlingen.

Vi holder til på Trondheim Torg, i Kongens gate 11.

www.oris-trondheim.no

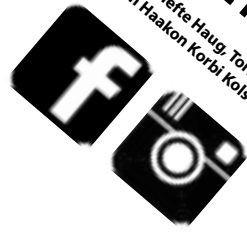

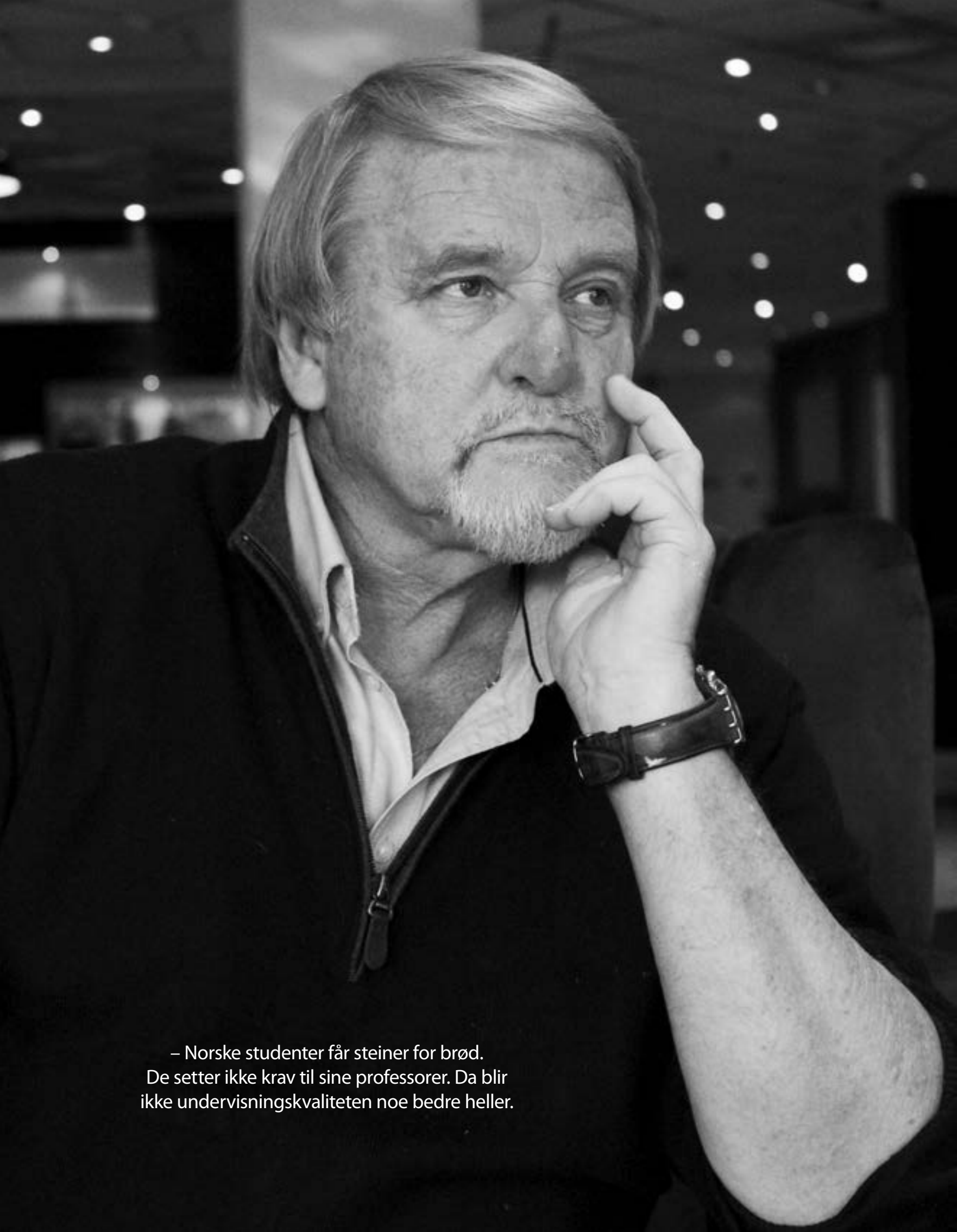
Følg oss på Facebook

GJENNOPPLEV UKA-17
WWW.UNDERDUSKEN.NO

FOTO: Eirik Eggen Brække, Hilde Hefte Haug, Torstein Olav Eriksen, Odin Norum Krivstad,
Lasse Georg Tennessen, Haakon Korbi Kilstad, Vilde Charlotte Jacobsen

– Jeg står opp hver morgen og leser dødsannonsene. Om jeg ikke finner navnet mitt, setter jeg på kaffen.

Til tross for pensjonsalder er Bernt Hagtvet ingen emeritus.

TEKST: Johanne Meisingset Lund | FOTO: Marthe Stoksvik

Bernt Hagtvet er en travel mann. Så travel at han foreslår at vi tar intervjuet gående fra stasjonen når han ankommer Trondheim på vei til et foredrag. Lettere stresset møter journalisten opp på Trondheim S denne tirsdagsmorgenen. Hagtvet har vært nær å avlyse intervjuet. Siste melding tikker inn sent kvelden i forveien: «Dette blir omfattende. Er du sikker på at du vil dette?»

Hagtvet er kjent for å sparke langt både til høyre og venstre politisk, og kan framstå som brysk i forelesningssalen, i avisenes spalteplasser, og på tv der han til stadighet figurerer. Som ekspert på folkemord og totalitære regimer, har den samfunnsengasjerte professoren mang en gang hisset på seg meningsmotstandere.

Tidlig engasjert

Mannen jeg møter på stasjonen er derimot alt annet enn brysk og travel. Han er mild og rolig, og henter kaffe til både journalist og fotograf i det gamle Gestapohuset i Trondheim, nå Quality Hotel Augustin. Den historiske bakgrunnen gir gehør hos Hagtvet, som er i byen for å holde foredraget «Maktovergivelsen til Hitler i 1933» på Litteraturhuset. Allerede i ti-årsalderen skrev han stilbøker om Hitlers vei til makten med bilder av den tyske føreren. Moren var bekymret.

Senere har Hagtvet studert på Oxford og Yale, og vært professor ved det samfunnsvitenskapelig fakultet ved Universitetet i Oslo. Spesielt i faget «Folkemord og politisk massevold i det 20. århundrets politikk» engasjerte han mange studenter, både på godt og vondt. Han har aldri vært redd for å si hvor skapet skal stå, og har blant annet uttalt at norske studenter er late. Han sier selv at han ikke ønsker å kritisere lenger. Derimot mener han at studentene er for passive i sine forventninger til studiene.

– Norske studenter får steiner for brød. De setter ikke krav til sine professorer. Da blir ikke undervisningskvaliteten noe bedre heller.

– Den fastsatte pensjonsalderen er et overgrep
Det er åpenbart at Bernt trives blant studenter. Derfor var det nok ekstra tungt for han da han ikke fikk forlenget stillingen sin ved Universitetet i Oslo, etter at han nådde pensjonsalder i fjor.

– Jeg orker ikke snakke om det. Jeg blir kvalm av det stedet (Universitet i Oslo, journ. anm.). Jeg har aldri følt meg så tråkket på, og den følelsen deler alle som blir sparket ut grunnet alder.

Hagtvet mener det er en sløseri med ressurser at

BERNT HAGTVET (71)

Aktuell med:
Tildelt Eilert Sundts forskningspris 2017. Kjent som professor i statsvitenskap og ekspert på demokrati, menneskerettigheter og totalitære regimer.

Hvilken kjendis ville du bodd i kollektiv med:

Det var helt utenkelig for meg å bo i kollektiv. Jeg vil ikke bruke livet på å krangle om hvem som skal kjøpe knekkebrød og ta oppvasken.

Beste kulturopplevelse:
Antonin Dvoraks cellokonsert i Praha med mine foreldre i -63 eller -64. Der forsto jeg at det kanskje kunne finnes en gud.

Guily Pleasure:
Elsker å sitte på restaurant og lese utenlandske aviser. Jeg får dårlig samvittighet, men det er vidunderlig.

Tips til Trondheimsstudenten:
Arbeid mer. Nyt tiden.

oppegående mennesker blir kastet ut fra kontorene sine.

– Før døde folk i min alder. Nå har vi 15-20 gode år til. Den fastsatte pensjonsalderen er et overgrep.

Han legger til at han har tilbudt seg å holde kurs for masterstudenter i Oslo, men fikk beskjed av sitt gamle institutt om at de ikke var interessert. Han sier at han senere holdt kurset på Yale.

Fascisme i USA

Bernt er, til tross for avgangen fra UiO, ikke pensjonert. Han er fast ansatt ved Bjørknes Høyskole, og holder

foredrag om fascismen i Europa ved sitt gamle universitet Yale i USA. Han ser med bekymring på den politiske utviklingen der.

– Der har vi en president som kan hisse grupper opp mot hverandre, og som har vist en forakt for folkegrupper. I USA har de fått en vitenskapsforakt som er helt ny der, som vi ikke har sett lignende av siden nazismen. Dette er utrolig skremmende.

Han avviser at Trump er fascist:
– Det finnes likhetstrekk mellom Trump og Hitler. Kvinnesynet blant annet. Men Trump er mer som Mussolini.

Han forteller om en følelse av å bli sviktet av Hillary Clinton blant demokratene, og følger opp med en personlig anekdote. Han møtte selv både Bill og Hillary da de var innom hybelen hans i forbindelse med en fest mens hans studerte. Han beskriver Clinton som «lynende begavet», men at hun gjorde mange feil i valgkampen og ble blant annet offer for kvinneforakt.

– Hun kan politiske spørsmål ut og inn, og ønsker gode og langsiktige løsninger. Dessverre kom ikke dette igjennom til velgerne.

Fortsatt student

Hagtvet merker at det tynnes ut i de eldre rekker. I sommer gikk hans venn Frank Aarebrot bort. Det etterlater seg et tomrom for Hagtvet, som skrev minneord for Aarebrot i Dag og tid. Der mimrer han tilbake til studietiden i USA, hvor han blant annet prøvde å motivere Aarebrot til å bade. Han savner studietiden.

– Man har så mange muligheter, til å reise, lære og gjøre hva man vil! Det er en fantastisk fase av livet. Det er intenst, du vinner nye innsikter, reiser, og blir forelsket. Skulle gjerne vært student hele livet, jeg. Det er jeg for så vidt også. Det er en enestående sjanse. Ikke kast den bort.

Holder på til siste slutt

Hagtvet er en opptatt mann, stadig på farten med nye prosjekter. Han avviser at han aldri slapper av, selv om han skal holde på til «kreften eller infarkt tar ham». Etter et foredrag i Bergen skal han en uke på ferie til Montenegro med venner. Han gleder seg til å bade.

Han sier igjen at han håper at studentene i Trondheim nyter tilværelsen og tar for seg av mulighetene. For som han til stadighet gjentar gjennom hele dagen vår sammen:

– Livet er nå! **UD**

– Norske studenter får steiner for brød.
De setter ikke krav til sine professorer. Da blir ikke undervisningskvaliteten noe bedre heller.

Hvem FAEN bryr seg om du liker ananas på pizza?

Om du blir engasjert av pizzatopping eller skrifttyper er du sannsynligvis ganske kjedelig.

BENEDIKT E. JAVOROVIC

Skeptiker

Det finnes mange dumme memes som klarer å sno sine slibrige kroppor ut av den digitale verden og inn i «meatspace». Enten det er en umenneskelig forkjærlighet for bacon, som får deg til å sympatisere med Islam, eller hele Donald Trumps presidentskap, som VIRKELIG får deg til å sympatisere med Islam. Men den dummeste av dem alle er hele den idiotiske debatten om ananas på pizza er «innafor» eller ikke. Ta opp dette på en fest og det kan raskt bli enda dårligere stemning enn hvis du hadde brakt opp, vel, Islam. Hvorfor i helvete skal noen i det hele tatt bry seg om noen liker ananas på en pizza eller ikke? Er det genuin sinne? Isåfall er du rett og slett bare dum, det er ikke håp for deg, og du fortjener i ironiens navn å bli slått ihjel med en ananas.

Mer sannsynlig er det bare at man går til den tørreste brønneren for underholdning som finnes: Å klage på det samme som alle klager på, å spille irritert for billige humoristiske poeng. Vi har alle gjort det, men gjentagende tilbakevending til dette temaet er et ganske trygt tegn på at vedkommende er et ganske uinteressant menneske. Og forresten, med fare for å løpe ut i en for stor digresjon, Comic Sans er akkurat

like jævlig. Med det mener jeg *ikke* at det er en jævlig skrifttype. Nei, det er ikke en spesielt god font, og du bør sannsynligvis ikke levere cv-en din eller skrive en nekrolog til bestemor i den skrifttypen, men det er bare en jævla skrifttype. Det er ingen grunn til å bli opprørt. Du trenger ikke å fly i taket hver gang du ser Comic Sans. Det samme med pizza. Det er bare en jævla pizza. La folk spise hva de vil. Det er ikke en fornærmelse mot det italienske kjøkken. Jeg tror italienere flest klarer seg helt fint om du putter ananas eller hva det måtte være på pizzaen din. De har nok større problemer, med all korrupsjonen og arbeidsledigheten, og visste du at Venezia synker? Det er triste greier.

Tidligere i år skapte Islands statsminister furore da han sa at om det var opp til ham så hadde ananas på pizza vært forbudt. Både internasjonale og nasjonale media skrev mange artikler om saken. Han måtte til og med presisere at han ikke vil at presidenten skal ha ubegrenset makt. Det er kjipt å være en av de drittsekkene som sier til enhver filleting at det er et tegn på at samfunnet har forfalt. Men jeg tror faktisk samfunnet har forfalt. Forøvrig

anbefalte presidenten også sjømat som topping, jeg er kanskje litt hyklersk her, men jeg tror han bare er et dårlig menneske.

Personlig har jeg ingen sterke meninger om ananas. Jeg synes det er helt greit, kan godt ha det på, men trenger ikke. Forøvrig bør man holde seg unna den på boks, fersk er mye bedre, men det er nå en annen sak. Dette er ikke noe vi bør ha sterke meninger om. Fascismens vekst, eller Israel-Palestina-konflikten, det er ting du godt kan ha sterke meninger om. Men hei, jeg skjønner greia. Mennesker liker lag og flokkmentalitet. Det er kjempefint å ta et arbitrært standpunkt, finne fellesskap i det, og så hate de som er uenige med deg. Fellesskap er mer viktig for mange enn originale tanker, det er ikke alle som er i stand til å ha originale tanker. Dere vet hvem dere er. Det er jo tross alt sånn vi har fått protestanter og katolikker. Shia og sunni. Til de som enten hater eller elsker ananas med religiøs overbevisning vil jeg si dette: Dere liker alle pizza, hvorfor ikke bare bli enig om å hate laktoseintolerante og cøliakere? Det er jo, som alltid, mye enklere å hate minoritetene.

Disse suppene er det ingen fluer i

Der det ingenting som slår litt billig og varmende suppe foran peisen når kuldestokken og bankkontoen begynner å krype ned mot null.

Høsten har inntatt Trondheim for fullt, samtidig som lommeboka begynner å kjenne på flere uker med UKEarrangementer. Med denne settingen er det lite som egner seg bedre til å mette sultne studentmager enn god, gammeldags suppe. Suppe er lettvin, og det skal være nesten umulig, selv for den mest håpløse hobbykock, å utløse brannalarmen. Finn fram kjele og sleiv, for Under Dusken bringer deg suppeoppskrifter for alle og enhver. Begge rettene er beregnet for fire personer.

TEKST: Michael Stene | FOTO: Lasse Georg Tønnessen

Fransk løksuppe

En real klassiker fra Frankrike. Dette er en enkel og superbillig rett å lage om man velger å tilføye den et lite studentpreg. Den kan ta litt tid å lage, men det man får tilbake for tiden man legger ned er en smaksrik og søt suppe med masse personlighet. Med gratinert ost og brød på topp, virker ikke høstmørket så ille lenger.

- SLIK GJØR DU:

1.

Smelt smøret med olje i en stor kjele. Tilsett løken og stek på middels varme med lokket på i ti minutter til den er myk. Krydre med sukker, salt, pepper, og timian, og la det steke videre i 20 minutter på svak varme til løken karamelliseres. Husk å røre ofte slik at det ikke svir seg.

2.

Skru opp varmen og tilsett vinen. Om du ikke har, eller ikke gidder å bruke opp helgens ammo, kan du bruke litt eddik for å få litt syrlighet. Ha i kraften, sett på lokket og la det småputre i 15 minutter. Erstatt væskemengden fra vinen med tilsvarende ekstra kraft.

3.

Skru ovnen på grillfunksjon på 200 grader og grill brødet.

4.

Ha suppa over i varmesikre skåler og legg én til to skiver på topp. Dryss osten over. La det stå til osten er gyllen og boblende. Alternativt kan du grille ferdig brødet med osten på i ovnen, og tilsette i suppa avslutningsvis. Server suppa varm, eventuelt med litt fransk vin til. Bon appétit!
- INGREDIENSER:

3 ss smør

1 dæsj olivenolje

6 løk, kuttet i skiver

1 ss sukker

Salt og pepper

2 ss timian

2-3 dl tørr hvitvin (kan sløyfes)

1,5 liter oksekraft eller buljong

1 bagett eller godt brød, kuttet i tykke skiver

200 g ost, revet

Potet- og purreløksuppe

Dette er en skikkelig mettende og fyldig rett, som bruker typiske norske ingredienser for å skape noe som faller i smak for alle og enhver. Lett å lage, og passer utmerket på slutten av en lang dag med labøvinger som varer alt for sent. Toppet med bacon og hjemmelagde krutonger får man full pakke.

- SLIK GJØR DU:

1.

Fres purre og hvitløk i litt smør, til løken blir blank og myk. Den skal ikke bli brunlig. Tilsett potetene og kyllingkraften. La det koke opp, og småkok potetene til de er møre, ca. 15-20 minutter.

2.

Mens potetene koker steker du baconet sprøtt i en varm stekepanne. Fjern overflødig fett ved å tørke det på litt kjøkkenpapir.

3.

Mens panna er varm kan du holde det i gang med å lage krutonger. Fjern skorpa på brødet, og kutt i små terninger. Putt det i en bolle og hell over litt olivenolje og krydre lett med salt. Legg brødbitene i den varme panna og stek til bitene blir sprø og gyldne. Pass på at det ikke svir seg.

4.

Når potetene er ferdig, kjører du suppa i en blender eller lignende, til du får en jevn suppe. Tilsett fløte og kok opp. Smak til med sitronsaft, salt og pepper.

5.

Server suppa rykende varm med krutonger, sprøtt bacon og litt friske urter som topping. Du kan også dryppe litt god olivenolje over suppa for det lille ekstra.
- INGREDIENSER:

Litt smør

1 purreløk i ringer

3 fedd hvitløk, grovt hakket

500-600 g poteter i terninger

10 dl kyllingkraft eller buljong

3 dl matfløte

Saft av ¼-½ sitron

Salt og pepper

150 g bacon, sprøstekt og i små biter

Daggammelt brød, i små terninger

Olivenolje

Salt

Friske urter, f.eks. Timian eller gressløk (kan sløyfes)

Olivenolje

ILLUSTRASJON: Astrid Böhler

Studentene i basket-eliten

På verdensbasis er basketball enormt, men i Norge er det fortsatt en sovende kjempe. Vi har møtt Trondheims elite-serielag, Nidaros Jets.

TEKST: Audun Fegran Kopperud, Edvart Solberg Svingen | FOTO: Mari Haugan

En av studentene på Nidaros Jets er 21 år gamle Simon Midtvedt. Han går tredjeåret på nanoteknologi, og legger ikke skjul på at det er tidkrevende med både basket på høyt nivå og et hardt studie. Siden han har vært aktiv på høyeste nivå i basket i mange år har han lært seg å være strukturert og disiplinert. Midtvedt mener at det viktigste er å jobbe effektivt.

– Jeg har veldig troen på å jobbe effektivt når man først jobber. Om man graver seg ned på lesesalen får man kanskje ikke gjort så mye mer.

Alexander Fredheim spiller «guard» på Nidaros Jets og startet på datateknologi i år. Han har også spilt basket i mange år og sier at om det ikke hadde vært for Jets hadde han nok ikke flyttet opp hit. Det gir en glimrende mulighet for å kombinere basket med studiene. Mange har utnyttet seg av dette og det er nå hele syv studenter på det Trondheimsbaserte laget. Dette gjør at Jets er det laget i Basketball ligaen Norge (sic) (BLNO) med flest studenter.

– Det er selvfølgelig krevende, spesielt med tanke på bortekamper i eksamensperioden sier Even Skjellaug, som kombinerer basket med sine studier i kybernetikk og robotikk.

Fortsatt viktig å ha det gøy

Edgar Aksel Tandberg er nok en student på Jets. Han påpeker at å ha et så ungt lag også har sine fordeler.

– Man kommer jo enklere overens med folk i samme aldersgruppe, noe som er med på å gjøre Jets såpass moro som det er nå, sier Tandberg

Til tross for at de spiller på et så høyt nivå som de gjør, er det moro som går igjen når vi spør dem om personlige ambisjoner. Midtvedt og Skjellaug gikk fra et lag som vant NM da de flyttet opp hit, men angrer ikke et sekund på avgjørelsen.

– Vi var klare over at vi gikk til et dårligere lag på papiret, men jeg har ikke sett meg tilbake. Jeg trives her. Lagånden er veldig bra og jeg har det rett og

slett moro, det er det viktigste, sier Midtvedt.

Det tilføyes at det morsomste er å vinne, og at det alltid er planen når de gjør seg klare til kamp.

Utelukker ingenting

Selv om alle sier det er viktig å ha det moro på banen og ingen har noen sterke ambisjoner om å spille basket i utlandet, håper de på en bra sesong. Det er en utrolig jevn liga i år, og kun ett lag har utmerket seg som favoritter. Midtvedt satte seg et mål da han flyttet opp hit om å vinne NM med Jets innen fem år. Han utelukker ikke det som en mulighet denne sesongen.

– Kan ikke utelukke det nei. Vi har et godt lag så det er definitivt en mulighet om vi holder oss skadefri og spiller bra, sier han.

Laber mediedekning

Interessen for basket vokser sakte men sikkert over hele landet, men det er fortsatt knapt med midler

i norsk basket. De aller fleste klubbene drives av ildsjeler og mesteparten av de få midlene de får inn brukes på å reise til bortekamper. I Jets sitter tre av de nevnte studentene i styret. De sier det går mye tid utenfor banen også, da de hjelper til med arrangering av basketballskoler for yngre og organisering før kamp.

Utfordrende med nasjonal BLNO-interesse

Simon Midtvedt mener at til tross for den tilsynelatende lave nasjonale basketballinteressen, vet han om mange som synes sporten virker kul, selv om de ikke spiller selv.

– Jeg har mange venner som synes sporten virker hipp og kul. Dessuten er det jo etter hvert mange som har hørt om National Basketball Association (NBA), forteller Midtvedt.

I de siste årene har VG skrevet tabelltips før sesongstarten av NBA. For to sesonger gjorde også TV2 et forsøk ved å kjøpe rettighetene til å vise den amerikanske ligaen.

– Når interessen for NBA øker, burde jo interessen for BLNO også øke, mener Midtvedt.

Mediedekningen av BLNO oppleves i dag stort sett på utvalgte steder i Norge. Gjerne der andre idretter ikke gjør det så bra.

– I Kongsberg er basket nærmest blitt hovedsporten, fordi de ikke har noen lag som utpeker seg særlig i fotball og håndball, forteller Skjellaug, og legger til at det alltid er mange folk på kamp i tillegg til god mediedekning i lokalavisa i Kongsberg.

Tør ikke ta det siste steget

Norge har hatt én spiller i NBA gjennom tidene. Torgeir Bryn fikk ti minutter over tre kamper for LA Clippers i oktober, 1989, før klubben sa opp ►

– Hvis man snakker om basketballmessige ferdigheter så er vi faktisk bedre på ballbehandling og spillforståelse, enn mange av NBA-spillerne.

Simon Midtvedt

STUDENTIDRETT: Nidaros Jets er det laget i Norge med flest studenter.

FIRE KJAPPE MED JETS-GUTTA OM NBA

1. HVA ER FAVORITTLAGET?
2. FAVORITTSPILLER?
3. HVEM HOLDER DU EN KNAPP PÅ I ÅR?

Alexander Nes
Fredheim, 23

1. Memphis Grizzlies. Jeg er nok den eneste som heier på Grizzlies i Norge.
2. Det må være Mike Conley.
3. Blir spennende å se Boston Celtics i år.

Edgar Aksel
Tandberg, 19

1. Jeg er fra Washington DC, så jeg har alltid heiet på Wizards.
2. På Wizards er det John Wall, men opp gjennom har Michael Jordan vært den store figuren.
3. Jeg håper iallfall Wizards kommer seg til Conference Finals. Til slutt tror jeg Warriors vinner.

Even Skjellaug, 22

1. Favorittlaget er Boston Celtics.
2. Rajon Rondo, selv om han ikke er Celtics lenger.
3. Tror Pelicans kan overraske.

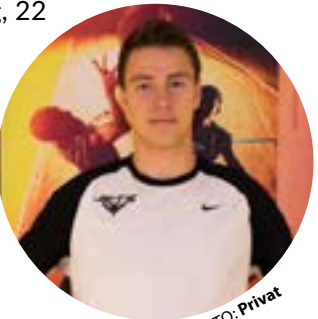

FOTO: Privat

Simon Midtvedt, 21

1. Heier egentlig på Warriors, men hatet litt at Kevin Durant gikk til Warriors.
2. Favoritten er fortsatt Stephen Curry. Helt magisk å se han spille.
3. Har troen på Warriors.

TRENING: På ballbehandling og spillforståelse er ikke de norske spillerne så langt bak de amerikanske.

kontrakten.

Veien synes å være ekstremt lang for norske spillere, men finnes det håp om at de magiske oktoberkveldene fra 1989 gjentar seg?

– Hvis man snakker om basketballmessige ferdigheter så er vi faktisk bedre på ballbehandling og spillforståelse, enn mange av NBA-spillerne, opplyser Midtvedt.

– Når de kombinerer dette med høyde, atletisme og fysikk, så har vi ikke så mye å stille opp med lenger, legger han til.

Torgeir Bryn er en kjempe til nordmann å være. Mannen er 2.07 cm høy, kombinert med basketballferdigheter som andre nordmenn ikke hadde. Høyde vil alltid være et stikkord i basket, og om man i tillegg er amerikaner, kan mye være gjort.

– Hvis man er mellom 20 og 40 år og over 2.10 i USA blir man gjerne headhunta og da er det cirka 17 prosent sjanse for at man kommer til NBA, mener Tandberg. Men høyde er ikke

alt. Kulturforskjellene mellom Norge og USA er store, og den manglende kulturen for basket her til lands gjør at mulighetene til å lykkes blir dårligere.

– Jeg tror ikke norske spillere er ambisiøse nok. Da jeg var med på nordisk mesterskap på u18-nivå så jeg at det var mange av spillerne fra de andre nasjonene som allerede hadde reist ut til akademier i klubber som Real Madrid og Barcelona, forteller Skjellaug.

– Ikke alle tør å ta det siste steget som må til for å kunne satse, legger han til.

Jets-spillerne er enige om at spillere må utnytte alle internasjonale turneringsmuligheter de får. Agentene tar foreløpig ikke turen til Norge. NBA er enn så lenge fryktelig langt unna, men Simon Midtvedt er positiv til framtiden.

– Skal aldri si aldri, sier han og håper at vi snart en dag skal få oppleve at norsk basket blir satt på kartet, slik Torgeir Bryn gjorde, noen få minutter i oktober 1989. **UD**

Sportsredaksjonen gir rødt kort til:

AALESUND FK: Selv om det er flere lag i Eliteserien som holder et relativt labert nivå, er det et lag som jobber hardt om dagen for å være det dårligste: Aalesund. Vi må tilbake til 25. juni for å finne deres forrige seier, altså nesten før «Despacito» toppet VG-lista. Siden den gang har de blant annet tapt 3-0 hjemme mot Molde, solgt fire spillere, henta inn en greker og ikke minst tapt 5-1 for middelhavsfarerne Vålerenga. Det lukter kraftig nedrykk av de oransje. Det store spørsmålet er: Greier de på mirakuløst vis å komme seg over Viking på tabellen?

VGs SLIK BLIR DU GOD PÅ FIFA-ARTIKKEL: Bilder og videoer av varierende kvalitet har i lang tid vært et irritasjonsmoment for de av oss på Facebook med tagge-glade venner. For andre er det et morsomt fenomen hvor du kan vise andre ting du synes er morsomt, eller forsøke å drite ut noen. Om dette er deg er du blant de tidligere nevnte vennene. VG har nå skamløst kastet fyr på bålet, og skrevet en pluss-artikkel om hvordan du kan bli god på Fifa. Lite ble artikkelen lest, mye ble den kommentert med: «... du kan trenge denne».

Sportsredaksjonen gir gullball til:

ÖSTERSUND FK: Våre svenske naboer har de siste årene vært noen hakk bedre enn oss i fotballverden. Östersund har ikke vært det. De rykket opp til Allsvenskan i fjor og kom seg på magisk vis til årets Europa League. Mange tenkte at de kom til å bli banket gul og blå i gruppespillet, noe de på papiret også skulle blitt. Men Östersund har gjort det helt motsatt, og leder nå gruppa si. Så om ikke RBK kommer videre kan den 63. breddegrad ihvertfall få med ett lag til utslagsrundene.

TOM HØGLI: En favoritt blant FC København-supporterne gjør seg enda mer populær. Har nå laget et eget Tom Høgli-kaffekrus supporterne kan kjøpe. Kruket koster 69 kroner, hvorav 25 kroner går til supporterens Tifo-kasse.

FOTO: foto.samfundet.no

UKA TECH: 16.oktober ble UKA Technology Conference arrangert for første gang i teltet i dødens dal. En paneldebatt om mat og demonstrasjon av framtidens teknologi var bare noe av det deltagerne kunne oppleve denne dagen.

Mat, mat, mat oppå bordet

Hva er egentlig bærekraftig matproduksjon? Er det økologisk gårdsdrift, ny teknologi, eller urban dyrking?

TEKST: **Britta Benz** | FOTO: **Marthe Stoksvik**

Paneldebatten på UKA Technology Conference fokuserte på ulike meninger om hva som kreves for å skape et miljøvennlig landbruk i framtiden.

– Moderne landbruks første mål må sentrere rundt matmengde, og så kan regelverket tilpasses, konstaterer seniorforsker Arne Grønlund, ved Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO).

Han mener syntetiske plantemidler er nødvendig for framtidens landbruk, ikke bare for å gjødsle planter, men også for å tilbakeføre viktige næringsstoffer til jorden.

– Et samspill mellom bønder som produserer det forbrukere vil ha, forbrukere, og teknologi som brukes av bonden, må til for å takle framtidens landbruksutfordringer, forteller bondelagsleder Lars Morten Rosmo.

Økologisk landbruk er et steg tilbake

Det er ingen overraskelse at det globale kjøttforbruket må ned. I takt med økende velferd, øker etterspørselen

etter kjøtt, spesielt storfekjøtt.

– Utnytt samspillet mellom sjø, fisk, og landbruk, foreslår gründer Rita Westvik, av Urbanfeed, et selskap som vil bygge lukkede, urbane anlegg bestående av fisk og grønnsaker som produseres miljøvennlig.

Westvik er en tilhenger av økologisk landbruk, noe Grønlund mener er et steg tilbake i tid.

– Framtidens landbruk må produsere mer mat på mindre areal, og da hjelper det mye mer å legge om kostholdet enn å drive økologisk, legger Grønlund til.

For å bevare mest mulig biodiversitet er det mer hensynsmessig å ikke ta i bruk nye, tidligere ubenyttede områder til matproduksjon, enn å drive økologisk gårdsdrift.

– Framtidens matproduksjon utfordrer både det tradisjonelle og det økologiske landbruket, skyter forsker Stig Larssæther, i grønn byutvikling og urbant landbruk ved NTNU, inn.

Bønder i byen

Urban dyrking, både i hager, på terrasser, og i større skala, som landbasert fiskeproduksjon, er blitt populært i løpet av de siste årene.

– Ikke bare skaper urban dyrking et mer bevisst forhold mellom bymennesker og matproduksjon, jordbakterier utløser faktisk lykkehormoner hos oss, opplyser Larssæther.

Urban dyrking er både plassbesparende og øker bevisstheten hos dem som går fra å være forbrukere til også å bli dyrkere.

Lover angående landbruk varierer kraftig mellom land, noe som også vanskeliggjør videreutviklingen.

– Rammebetingelser avgjør hvordan bønder dyrker, uttaler Rosmo.

Valg som er dårlige for miljøet skjer på steder hvor det er tillatt, spesielt når store multinasjonale selskaper og profitt står sentralt. **UD**

NTVA
Norsk Teknisk
Vitenskapsakademi
www.ntva.no

Spillformer former framtida!

Tirsdag 31. oktober 2017, kl. 16.15-19.00, Auditorium S4, Gløshaugen

Spilldesign og muligheter for
næringsutvikling
Alf Inge Wang

Spill til ferdighetsopplæring
Bjørn Andersen

Gratis servering

Påmelding innen
30. oktober til
post@ntva.no

Mer informasjon
på www.ntva.no

DEBATT

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. Lengden på et innlegg begrenses til mellom 1800 og 3500 tegn inkludert mellomrom. Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på underdusken.no.

Kontakt debattredaktør Anna Juell Johnsen på debattredaktor@studentmediene.no

Ta tilbake nasjonalismen

Hele Norge må ta del i debatten om hva det vil si å være norsk.

MATHIAS KRISTIANSEN

Tematisk nestleder, ISFiT-19

Nasjonalismen er på frammarsj, det kan vi lese i de aller fleste aviser. Nasjonalisme, og i amerikansk kontekst patriotisme, er noe studenter og en stor del av befolkningen ofte skyr. Vi ser på oss selv som nordmenn, joda. Men nasjonalisme forbindes om en tanke om totalitære regimer og polariserende retorikk, denne oppfatningen kan være avskrekkende, og motvirke viktige diskusjoner. Om unge, og da kanskje spesielt studenter, ikke tar del i den offentlige debatten rundt hva Norge skal stå for vil «norske verdier» fort bli noe vår generasjon ikke forbinder seg med.

For hva skal Norge stå for? I en kronikk i Morgenbladet skriver Kjetil Jakobsen at den nasjonale identiteten er verken mer eller mindre enn det offentlige livet. Tanken om Norge er ikke noe naturlig i seg selv, den skapes av de som diskuterer akkurat hva nasjonen skal stå for. Han trekker fram at Wergeland så på nasjonen som våren, en tid for kreativitet og blomstring, ikke en urgammel og etablert sannhet. Vi, nordmenn, former nasjonalidentiteten.

Vi har alle tanker om hva Norge er, og skal være. Norge har lenge vært, og er fortsatt et lite land med store ambisjoner. Vi ønsker å redde regnskogen, bidra til å utvikle u-land, og opprette organisasjoner som skal være med på å gjøre verden bedre. Som oljenasjon prøver vi å være landet som bruker vårt geografiske hell på å være uselviske, det er landets oppdrag å bidra til den globale dugnaden.

Samtidig har vi et moderland å ta vare på. Et langstrakt land, med fjord og fossefall, lyng og laks, og norske tradisjoner og nærsamfunn som subsidieres. Kulturlandskapet skal vedlikeholdes, bunadsølvet skal pusses og monstermastene males grønne. Norge har kanskje en relativt kort historie som nasjonalstat, men ideen om Norge står sterkt i det ganske land.

Rundt omkring i den vestlige verden ser vi sterke bevegelser som kjemper for å forsterke

ILLUSTRASJON: Astrid Bohler

nasjonalismens posisjon i samfunnet. Alternativ for Tyskland ble valgt inn i riksdagen med en tanke om et Tyskland for tyskere, i Barcelonas gater marsjerer katalanere for selvstyre og suverenitet. Dagene etter strømmer spanjoler fra resten av landet til Barcelona, og marsjerte for et fortsatt forent Spania. For ikke å snakke om den politiske kampen rundt Brexit-avgjørelsen.

Det kan virke som utviklingen i den offentlige diskusjonen er en slags motreaksjon mot globaliseringen. Globaliseringen som har vært med på å bringe verden tettere sammen, skaper nå en sterk motreaksjon hvor det males et bilde av oss mot dem. Med dette skiftet i diskusjonen, hvordan skal dualiteten til Norge utvikle seg framover? Nasjonalisme trenger ikke nødvendigvis å være en ideologi fordret på fremmedfrykt, men da trenger

vi at andre nordmenn enn kongen slår et slag for en tanke om et inkluderende Norge.

Et globalt ansvar og en nasjonal stolthet er ikke selvmotsigelser, i bunn og grunn. Norge har lenge klart å være landet som bryr seg om verden, og samtidig ta vare på sine egne. Handler dette om rikdom? Eller vårt bilde av lille, men modige Norge? Jeg tror det heller er det sistnevnte som er viktig. Dette bildet må hele offentligheten være med på å forme, ansvaret ligger på den enkelte for å bidra til tanken om hva vårt land skal være. En nasjonalidentitet fordret på åpenhet men stolthet kan være en løsning på Norges globale men lokale ansvarsfølelse.

Merknad: Mathias Kristiansen har tidligere vært journalist i Under Dusken.

ILLUSTRASJON: Benjamin Drews

Kutt i demokratiet

HANS INGE ALANDER

Spire Trondheim

Nylig foreslo landbruksminister Jon Georg Dale å fjerne hele støtten til over 30 frivillige og ideelle organisasjoner som på ulike måter jobber med mat og landbruk. Dale ser ut til å mene at frivillighet ikke burde finansieres over statsbudsjettet. «Frivillighet burde jo anspore til en viss givervilje blant tilhengerne», er det mange som sier. Men poenget er ikke at vi ikke kan eller vil finansiere organisasjonene med våre egne penger. Vi gir så det monner, vi.

Poenget er at med ekstra finansiering over statsbudsjettet får samfunnet enda mer frivillighet og dermed enda mer livskvalitet og demokrati. Bevilgningene er med på å mobilisere massevis av folk til å jobbe frivillig og gir derfor tilbake det mangedobbelte til samfunnet. 4H Norge har et bredt aktivitetstilbud til sine 14 000 medlemmer. De gir for eksempel gjennom sine styrevervskurs demokratiopplæring til hundrevis av ungdommer hvert år. Dette kommer blant annet næringslivet til gode. 4H-plaketten er gull verdt å ha på cv-en.

Spire er også blant organisasjonene som rammes. I 2015 satte vi import av soya til bruk i husdyrfor på dagsorden. I dag er dette noe «alle» snakker om. Her klarte vi å sette norsk matproduksjon inn i en større, internasjonal

sammenheng og pekte på hvordan vi undergraver legitimiteten til norsk jordbruk ved å basere oss i større og større grad på importerte fôrressurser. Vi fikk også pekt på noen grunnleggende årsakssammenhenger i norsk jordbrukspolitikk, der målet om å stadig produsere mer for mindre har negative konsekvenser når det kommer til sosiale og miljømessige forhold, både i Norge og utenlands.

Det er et demokratisk problem at regjeringen kutter i støtten til organisasjoner som er kritiske til deres politikk, mens de øker støtten til organisasjoner som støtter dem. Det burde heller tas initiativ til retningslinjer med bred politisk støtte. De fleste nordmenn er medlem i minst én frivillig organisasjon. Disse organisasjonene representerer dermed til sammen folk flest. Det gjør derimot ikke regjeringen med sin politikk. Når alle landbrukspolitiske organisasjoner protesterer mot regjeringens landbrukspolitikk så er ikke det fordi vi får for mye penger over statsbudsjettet. Det er fordi politikken er helt uten faglig begrunnelse og mangler kontakt med virkeligheten.

Regjeringen er forhåpentligvis også bekymret for ekkoeffekten på facebook. Er det ikke da fint med frivillige organisasjoner som «drar» folk ut av sofaen og skaper debatt i det offentlige rom?

STUDENTJODEL

📍 nan + 10m	Begynnte å ble skikkelig da jeg rev ost i går.	71
	Kan vel si jeg ble litt revet med.	
📍 nan + 2m	To tomater gikk over en vel...	176
	Har genmutasjon gått for langt?	
📍 nan + 2m	Overhørt ved taxikeen i natt:	
	Han: «Bli med meg hjem da» Hun: «Jeg vet ikke helt jeg...» Han: «like tenk koffert. Vi kan se på Lavenes Konge og spise godteri»	314
	Hun ble med ham hjem, for å si det sånn	
📍 nan + 2m	Skal slutte å rope "Bøl" når jeg skal skremme folk.	
	Skal heller rope "Ansvar!", "Nedbetaling av studielånet!" og "15 minutter igjen av eksamen!"	80
	Tenk så redde folk blir da	
📍 nan + 2m	Skulle ta med en utenlandsk kompis på konsert i dødens dal. Han kom med tog så jeg sa: Just take the train to hell station and then we will drive straight to the valley of death	240
	Han hadde litt spørsmål for å si det sånn	
📍 nan + 2m	Det er bra at de i overetasjen er så inkluderende. De har visst invitert både elefanter, hoppestokkentusiaster og folk som går med tresko inne!	158
	Bonus: nå synger de visst karaoke. Livlig gjeng.	
📍 nan + 2m	1 dør + 1 dør = 2 dører	106
	Dermatte	

ILLUSTRASJONSFOTO: Pexel

– Vær ærlig med menneskene rundt deg

ANONYM

Jeg ble voldtatt. Og det tok lang tid å innrømme det for meg selv. Det tok enda lenger tid å innrømme det for vennene mine, og åreis for jeg fortalte det til familien min. Mange vet det fortsatt ikke.

En voldtekt tar fra deg alt du er. Noe som skal være morsomt blir farlig. En flørt blir skummelt. Tanken på å ligge med noen tar pusten fra deg, og ikke på en god måte. For du vet at det som i det ene øyeblikket var noe uskyldig, kan bli noe du bærer med deg i åreis.

Da det skjedde tenkte jeg ikke at det var en voldtekt. Jeg var jo med på det. Vi var jo fulle. Kanskje han ikke hørte at jeg sa nei. Kanskje han ikke merket at jeg prøvde å dytte ham bort. Bortforklaringene var mer for min del, enn for hans forsvar. Jeg er smart, jeg er fornuftig, slike ting som det her skjer ikke med sånne som meg.

Etter at det skjedde laget jeg regler for meg selv. Jeg ligger ikke med noen første gangen jeg møter dem, de jeg ligger med er som oftest venner av mine venner, og jeg er alltid sikker på at jeg er trygg.

Vennene mine forstår ingenting av det. Heldigvis gjør de ikke det. På tross av det er jeg heldig, for selv om de ikke forstår, har de alltid passet på meg. Jeg har en bestevenn som kjøper potetgull og brus, og

setter seg ved fotenden av sengen min, og bare sitter der til jeg vil snakke. Som ser på *Breakfast at Tiffany's*, selv om han hater den, fordi den gjør meg rolig.

Da jeg bestemte meg for at hevn var det eneste jeg ville ha, skrev jeg et brev til moren til han som voldtok meg. Heldigvis snakket en av mine andre venner meg fra det, fordi hevn bare ville være en midlertidig løsning på problemet. Det ville skade flere, ikke reparere meg.

Jeg har venninner og kompiser som oppfører seg som sikkerhetsvakter om de ser at jeg blir redd på et utested. Som passer på at jeg kommer meg vekk fra situasjonen og føler meg trygg.

På tross av alt dette, er det til tider fortsatt vanskelig. Selvfølgelig er det, det. Noen tok fra meg noe som er mitt å gi. De frarøvet meg kontroll over meg selv. Likevel har det å være ærlig rundt hva som skjedde vært det viktigste for meg. Han som gjorde det går rundt i uvitenhet om skadene han påførte meg. Men alle rundt meg er klar over hva noe sånt gjør med et menneske. Jeg tror mine kompiser er mer klar over frykten noen jenter går å bærer på, og derfor viser mer omsorg på byen. Jeg tror venninnene mine er flinkere til å passe på hverandre.

Vår psykiske helse blir ofte glemt av andre, men oftest av oss selv. Det er vanskelig å akseptere at om vi ikke tar vare på hodet vårt, faller alt annet sammen. Det er vanskelig å akseptere at noe vi ikke selv kan kontrollere, har gjort oss sårbare. Vanskeligst av alt, er det å akseptere at i dag var tyngre enn i går, men det betyr ikke at i morgen ikke kan bli din beste dag hittil.

I det siste har mange av følelsene fra tiden da jeg forstod hva som hadde skjedd med meg, kommet opp igjen. Frykt, sorg, depresjon og sinne. Et helt register av ulykkelige følelser som bobler til overflaten, og som gjør meg til en annen versjon enn den jeg egentlig er. En versjon som er sint og redd for å miste menneskene rundt seg. Som er livredd for å gjøre noe feil.

Da er jeg heldig som har venner som med jevne mellomrom husker på at noen dager kan være vanskelige. Venner som mener at trampolinepark er den perfekte aktiviteten og venner som sender fine meldinger.

I oktober markerer man mye som er viktig. Tirsdag den 10. er Verdensdagen for psykisk helse 2017. Den dagen håper jeg at folk tør å være ærlige med menneskene rundt seg. At man våger å si hva som er feil. At man innrømmer for seg selv at ting kan bli bedre, og at det kan bli bedre ved å be om hjelp. Jeg håper at de som har mulighet til å hjelpe gjør det. For det er ingenting skumlere enn å be om hjelp, vise svakhet og be om en hånd.

Hva er det skumleste som kan skje? Er du redd for at depresjonen din, det at du er bipolar, har PTSD eller har opplevd noe annet traumatisk skal gjøre at folk ikke er glad i deg lenger? Det du har vært gjennom gjør deg ikke mindre verdt for vennene dine, det gjør det enklere for vennene dine å hjelpe deg.

Det å være ærlig er skremmende, men det er kanskje det beste du kan gjøre for deg selv og de rundt deg.

ILLUSTRASJON: Renate Sørgård

Hvor går grensa?

OLLIE OTTESEN

Student

Som horror- og filmentusiast skremmer det meg litt at noen av de mest dystre og mørke filmene jeg ser blir stemplet 15-årsgrense. Da filmer som *Alien* og *Exorcist* kom til Norge var de under streng 18-årsgrense. Enkelte filmer var til og med forbudte i en periode, deriblant *Texas chainsaw massacre*, *Mad Max* og *Evil dead*. Jeg husker faren min fortalte meg om da han var ung. Han og kompisen fikket ulovlige kopier av filmer og så på dem på hjemmekinoen i låven. Å komme seg inn på offentlig kino uten legg var ikke lett. Regler på hvem som kunne se hva var strenge!

Ikke det at vi ikke har utviklet oss forbi enkelte ting, de fleste er enige om at filmer som var skumle for 20 og 30 år siden ikke er like skumle i dag. Mange mener at ungdommen i dag har blitt desensitert ovenfor vold og groteskhet, men min mening er at de kun har blitt mer klar over forskjellen på virkelighet og fiksjon grunnet bedre kjennskap til hvordan film blir til en det man hadde for noen få tiår siden. Dette inkluderer videospill og andre medier. Man skal ikke undervurdere de unge i hva de kan takle. Men, det betyr ikke at vi kan anta at de kan takle alt.

Enkelte ganger burde aldersgrensen være høyere og den burde vært respektert. De fleste horrorfilmer fra USA eller England faller under «R-rating», noe som betyr at de under 17 må være

i følge av en voksen. *Deadpool* fikk en R-rating. Den nye remaken av *It* fikk en R-rating. Her i Norge fikk den 15. Hadde den vært ute da jeg var 11-12 år så hadde faren min latt meg gå og se den uten problemer, han visste godt at jeg taklet film med 15-årsgrense. Men her sitter jeg som 20-åring og horrorentusiast etter og å sett *It*, og lurer på hvorfor i helvete denne ikke hadde 18-årsgrense. Hvorfor den idioten av en mor i setet ved siden av meg hadde med sønnen sin på 13-14 år med på å se denne filmen.

It var ikke bare full av horrorelementer, men veldig tunge temaer som vold i hjemmet, mobbing (kniver og ild ble brukt flere ganger), seksuell misbruk av barn og voksne som ikke bryr seg. Dette var en skremmende film, ikke på grunn av monsteret i kloakken, men på grunn av temaene som ble tatt opp. Dette er ikke en film jeg synes en 13-åring eller en 15-åring burde se. Ja, det er barneskuespillere i hovedrollene, ja - det er en «coming of age story», men den er ufattelig dyster og mørk. Alt i alt, en fantastisk film, men en sterk 18-årsgrense.

Hvor mørk må en film være for å få 18-årsgrense? Filmer som hadde vært forbudt her til lands for 30 år siden ruller inn med 15-årsgrenser og vi lar barn under 15 se dem fordi vi er vant til at de kan takle det. Hvor mye blod, vold, misbruk, og barnevoldtekt må det være snakk om før filmene får tilbake 18-årsgrensa? Hvem er det som bestemmer at «ja, dette kan en 15-åring takle»? Hvor går grensa?

DEBATTKALENDER

Droner- Teknologi for et godt samfunn?
Onsdag 25. oktober 18.00-20.00
Litteraturhuset i Trondheim

Det er duket for debatt om droner på litteraturhuset. Med fire forskjellige debattanter fra ulike bakgrunn skal det diskuteres hvorvidt drone-virksomhet er forsvarlig, og hvordan vi skal forholde oss til utviklingen av droner framover.

Folket det er meg - om høyrepopulismen i Europa
Torsdag 26. oktober 19.00-20.30
Sellanraa Bok & Bar

Simen Ekern skriver for Morgenbladet, og har reist gjennom europa og møtt partiledere, ideologer og velgere for å skape et bilde av vår tids mest omdiskuterte politiske bevegelser. Torsdag skal han diskutere sin nye bok om fenomenet populisme på Sellanraa Bok & Bar.

Debatt: Sykkelbyen Trondheim
Tirsdag 31. oktober 19.00-21.00
Trondheim folkebibliotek

Hvordan er det egentlig man skal opptre som syklist og fotgjenger, hva er lov og ikke, og hvordan skal vi klare å forme Trondheim til en enda bedre sykkelby? Det er duket for et informativt møte med debatt.

Excenteraften: Falske nyheter
Tirsdag 31. oktober 19.00-20.00
Studentersamfundet

Falske nyheter er et tema som de siste årene har blitt hyppig brukt. Men definisjonen av selve ordet er uklart og brukes ulikt i ulike sammenhenger. Hva er det som er falske nyheter eller ikke? Hvordan blir de brukt for å forme internasjonal og nasjonal agenda? Kom deg på Samfundet og finn det ut da vel!

Tung tids tale- Samtale med Olaug Nilssen
Torsdag 2. november 19.00-21.00
Litteraturhuset i Trondheim

Forfatteren bak *Få meg på for faen*, har skrevet en ny og åpen bok om utfordringene ved å være forelder til et sterkt funksjonshemmet barn. Olaug Nilssen møter Ida S. Knutsen til samtale om det å ha barn som er annerledes.

Underrapportert virkelighet
Lørdag 4. november 09.00-15.30
Dokkhuset Scene

Erling Borgen, en av Norges fremste gravende journalister, lager i samarbeid med journalister fra Tyrkia, Israel, Jemen, og Togo seminar på Dokkhuset. Her tar de f or seg konflikter som ikke har førsteprioritet på den politiske dagsordenen.

FOTO: foto.samfundet.no

– De hata oss og vi hata dem. Nå er det bare flinkiser som mingler.

TEKST: Karoline Bernklev | FOTO: Hans Fredrik Sunde

På 70-tallet var Samfundet kjent for politiske kamper, arrestasjoner og demonstrasjoner. Trond Andresen mener at dagens Samfundsmøter har blitt for snille.

Tradisjonen med opplysende og underholdende foredrag på Studentersamfundet i Trondheim går helt tilbake starten av 1900-tallet. Etter en lang dvale i debattmiljøet, er det først de siste årene Samfundsmøtene har våknet til liv igjen.

EU, KRIG OG REVOLUSJON. Amanuensis Trond Andresen, i kybernetikk ved NTNU, tar selvironisk på seg rollen som en sur, gammel gubbe som mener at alt var bedre før. På 70-tallet var han aktiv på Samfundet hvor han blant annet satt i Rød Fronts første styre.

– I dag oppfatter jeg studentpolitikken som en masse flinkiser som mingler og er på fornavn med hverandre, uansett hvilken fløy de tilhører. Bør man ikke ha litt mer politisk strid og tæl, spør han og kikker litt oppgitt opp på sin egen oppslagstavle det henger bilder og dokumenter som viser at han fortsatt er politisk aktiv.

Med et glimt i øyet kritiserer Andresen dagens ungdom, men refsen har seriøse undertoner. Før fungerte Studentersamfundet som et politisk samlingssted hvor de store sakene ble diskutert, forteller han. Det handlet om EU-avstemning, Vietnamkrig, kulturrevolusjon og husokkupasjoner. Listen er lang, og Andresen tar oss med inn i en verden av demonstrasjoner, arrestasjoner og blokkering av kinoer.

– Rød Front og AKP-ml-erne, hele det miljøet der, fløy i sirkler rundt alle de andre når det gjaldt aktivisme og effektivitet. Vi gjorde ting, ikke sant, alt fra EU-kamp til kulturaktiviteter.

AVSKY MELLOM STUDENTENE. Etter en periode som en politisk nøytral organisasjon på 50-tallet, ble Samfundet en del av den politiske kampen på 70-tallet. Andresen forteller om kontroversielle møter hvor det var sterk uenighet mellom innlederne. Andresen lener seg engasjert fram i stolen når han forteller om den gangen de fikk besøk av en IRA-leder.

– Midt under krigen i Nord-Irland, med «bloody Sunday» og greier, stod det en fyr fra IRA på talerstolen i Studentersamfundet. Det var ganske utrolig.

Andresen savner de spennende inn lederne, og synes det er for få kontroversielle gjester. Han etterlyser mer fargerike folk.

– Den gangen var det debatter mellom to sider så gnistene føyk, i dag handler det mer om hva som ser bra ut på CV'en for dem som sitter i styret. De er stolte av å få tak i de vanlige snakkende hodene vi ellers ser på TV. Sânt er jo bare et stort gjesp.

På Andresens tid debatterte ikke bare inn lederne, men også medlemmene. På den ene siden stod venstreradikale «rødfronter», på den andre

siden medlemmer av «Trondheims Konservative Studenterforening». Ifølge Andresen var det ekte avsky mellom studentene fra de to ytterfløyene.

– De hata oss og vi hata dem, det var en reell politisk kamp. Vi satt i hver vår kvadrant og heia på våre egne, så du kan si at klassekampen var flytta inn på Samfundet. Sånn er det jo ikke lenger.

RENDYRKET DEBATT. Det har likevel vært en økning i antall deltakere på Samfundsmøtene de siste årene. For bare noen år siden anså man hundre deltakere som et godt oppmøte. I dag er det så mange som 400 deltakere i gjennomsnitt på hvert møte.

Blant de som har vært aktive på Samfundet en stund, snakkes det om at styret til Øyvind Bentås - som satt for to år siden – har mye av æren for dette.

– Jeg tror nok det skyldes en generell interesse i befolkningen, vi ser for eksempel på Litteraturhuset at interessen for foredrag og debatt er økende, sier Bentås. Han forteller engasjert om tiden som leder i Samfundet, men er nøktern når han analyserer hvorfor debattmøte fikk et oppsving i hans periode. Han tror det skyldes godt samarbeid mellom styrene som har vært de siste årene.

– Vi har vært ganske enige om hvordan vi vil at Samfundsmøtene skal se ut, og derfor har vi trukket i samme retning.

– Den gangen var det debatter mellom to sider så gnistene føyk, mens i dag handler det visst mer om hva som ser bra ut på CVen for dem som sitter i styret.

Trond Andresen

Det er ingen tvil om at interessen for debatt har våknet til liv igjen, mener Bentås. En årsak er at politikken har kommet tilbake på Samfundet. En annen er at debatten rendyrkes som format.

Fridtjof Klareng Dale, fjorårets leder av debattkomiteen, tror den økte interessen skyldes at Samfundet som helhet klarer å treffe flere.

– Det finnes mange samfunnsengasjerte studenter. Når de får et tilbud om gode debatter og spennende samtaler, så er det klart de kommer.

NEKTET Å HILSE. De siste årene har det også vært flere kontroversielle gjester. Et møte om Vestbredden i 2015 måtte arrangeres i flere deler fordi NRK-korrespondent Sidsel Wold, en av inn lederne, nektet å hilse på den israelske ambassadøren Raphael Schutz.

Schutz hadde ordlagt seg ganske kraftig om henne, og ville ikke unnskyldte det. Samme kveld ble det fremmet et forslag om at Samfundet skulle anerkjenne Palestina som stat, og jeg tror det var starten på at ambassadøren la oss for hat, forteller Bentås.

Senest i september i år var det et Samfundsmøte med tema Jihad, hvor Fahad Qureshi fra Islam Net, var innleder. Sikkerheten var høyere enn vanlig og flere studenter reagerte på at nettopp Qureshi fikk spille en så stor rolle på møtet. Styret forsvarte seg med at de gikk inn for å skape en mer helhetlig debatt, og oppfordret deltakerne til å stille kritiske spørsmål. Bentås skryter av dette møtet, men skulle ønske at de hadde hatt bedre tid. På møtene er det oftest ikke tid til ordentlig debatter hvor folk fra

salen deltar, det er slutt på den tiden hvor man står og roper til hverandre fra den ene siden til den andre.

VILL POLITISK AKTIVISME. Tilbake på kontoret på Gløshaugen tror Trond Andresen at dagens studenter er mer bekymret for framtiden. Han mener dette kan føre til at de tenker mye på hva de bruker tiden sin på.

– Det er selvfølgelig et forståelig problem at dagens unge er redde for å stikke hodet fram, og alltid må tenke på hva de gjør. Sånn var det ikke før. Vi regna bare med at vi fikk jobb og at ting ordna seg uansett. Det var lettere å slå ut håret og bruke en del av ungdomstida på vill politisk aktivisme, uten at det fikk noen særlige følger, forteller han.

Øyvind Bentås tror også at dagens studenter har flere bekymringer, men han mener dette kan være en grunn til at de engasjerer seg i debattmiljøet på Samfundet.

– Jeg tror vi har kommet tilbake til at folk ser at det er mye som skjer rundt dem. Debatten i samfunnet har blitt ekstremt polarisert, og splittelsen skaper en motbevegelse som gjør at folk i større grad engasjerer seg.

Bentås ser en tendens til at studenter oppsøker informasjon om, og på tvers av, egne studier. Debatten er noe annet enn monotone forelesninger, og studentene er nysgjerrige på ting de ikke hører så mye om til vanlig. Selv om det ikke er steile fronter hvor debattantene kjefter på hverandre, så har studentene fortsatt meninger, sier Bentås. **UD**

SAMFUNDSTMØTER

- Lørdagsmøter har vært et fast innslag på Samfundet så lenge det har eksistert. Tema og form på møtene har variert, men målet har alltid vært å opplyse og underholde.
- På 70-tallet var Samfundet svært politisk, og debatten stod sentralt på Samfundsmøtene. Huset ble brukt som samlingssted for diverse politiske kampsaker.
- Fra 80-tallet og utover skulle Samfundet være politisk nøytralt, før man igjen lot politikken slippe til på huset for noen år siden.
- I dag er fokuset på å levere nyanserte debatter med inn ledere fra hver side, og temaer kan være politiske så vel som ikke. Storsalen har ved flere anledninger stemt over politiske resolusjoner.

REVITALISERT DEBATT: Tidligere Samfundetleder Øyvind Bentås skal ha mye av æren for debattmøtenes oppsving. –Når studentene får et tilbud om gode debatter og spennende samtaler, er det klart de kommer. (Arkivfoto)

RØD FRONT: Trond Andresen savner politisk strid på debattmøtene. –Før var det lettere å slå ut håret og bruke en del av ungdomstida på vill politisk aktivisme.

SORGENFRI I DAGSLYS

Sorgenfri har i løpet av de siste ti årene gitt vanskeligstilte en sjanse. For Tom Wikdahl har gatemagasinet betydd enormt mye.

TEKST: Guro Slåstad | FOTO: Vilde Charlotte Jacobsen

NYTT LIV: Tidligere blandingsmisbruker Tom Wikdahl selger Sorgenfri åtte til ti timer daglig. For han har Sorgenfri gitt økonomisk frihet og innhold i hverdagen.

FORANDRING: Real Change står det på t-skjorta til redaktør Dag Rønning. Det er navnet på gatemagasinet i Seattle, men også en god beskrivelse av hva Sorgenfri har betydd for mange vanskeligstilte i Trondheim.

SIDEN START: På kontoret til daglig leder Erlend Paxal henger den første utgaven av Sorgenfri innrammet i stort format.

Klokka er 08.30 på en fredag i oktober. Et glimt av sollys skimtes bak skylaget. Inne på Gatemagasinet Sorgenfris kontorlokaler i Prinsens gate er det selgermøte. Under møtet blir viktige saker som angår selgernes hverdag tatt opp. Blant det som diskuteres er vippsordning for kunder, forsikring for selgere, og selgernes mulighet til å påvirke innholdet i bladet. Engasjementet er tydelig. Møtet avsluttes med at en tillitsvalgt for selgerne velges. Tom Wikdahl blir valgt. Han skal nå være assosiert redaksjonsmedlem og videreformidle innspill fra selgere til redaksjonen.

KAKEBOKSEN.

Det er klart for den daglige trekningen av salgssted. Trekningen skjer ved at selgerne legger en kule med selgernummeret sitt i en kakeboks. Det er spent stemning mens kulene skrangler i kakeboksen. –233!

Det er kjøpesentrene som er mest populære, og Tom velger å stå på City Lade i ettermiddag. Der er det Ballongslipp i kveld, og det kommer til å bli mye folk. Tom forteller at det lønner seg å følge med på det som skjer rundt omkring på de ulike kjøpesentrene, så man vet hvor man bør gå.

Etter møtet kjøper Tom seg blader. Selgerne betaler 50 kroner for bladet og selger det for 100 kroner. Mellomlegget beholder de selv. Det kommer nytt nummer hver måned.

FYLLE ET TOMROM.

Daglig leder Erlend Paxal har vært med i Sorgenfri siden oppstarten i 2007, og forteller om bakgrunnen til gatemagasinet.

– I Trondheim fantes det da mange gode tiltak for vanskeligstilte, men ingen av tilbudene krevde

noe tilbake. Viktige tiltak som å tilby mat har en hake ved seg på grunn av at de gjør folk til passive mottakere av hjelp. Sorgenfri oppsto for å fylle det tomrommet. Tanken var å skape en arbeidsplass som er så ubyråkratisk og enkel at vanskeligstilte kan benytte seg av tilbudet når de har mulighet, forteller han.

BALANSERT INNHOLD.

Sorgenfri har en bred målgruppe, derfor er det viktig å balansere innholdet i bladet.

–Bladet skal være for alle, og vi kan ikke bli for smale. Vi skal være et blad som sier noe om situasjonen til de som selger det, men det skal også være vanlig reportasjestoff og kulturstoff. Selgerne bærer på mange viktige historier, men det aller viktigste er at de blir lest. Effekten blir bedre hvis historiene kommer mellom to saker som handler om mer ordinære ting. Vi skal være et talerør for selgerne. De kommer ikke til orde ellers, så det er en viktig oppgave for oss, understreker Paxal.

Han vektlegger kvaliteten på bladet som et grunnprinsipp for Sorgenfri.

– Vi bruker store ressurser på selve bladet. Det er viktig at bladet skal være verdt pengene. Det skal ikke føles bare som en almisse, at du kjøper det bare for å hjelpe selgeren. Vi vil at selgerne skal føle at de selger et produkt som de kan være stolte av, og som de trygt kan ta 100 kroner for.

UBEGRIPELIGE FORDOMMER.

Redaktør Dag Rønning har på seg en t-skjorte med påskriften «Real Change», det er navnet på gatemagasinet i Seattle. Han går bort til veggen hvor det henger illustrasjoner fra ulike Sorgenfrinummer. Han peker på et bilde av en sprøyte stukket inn i en sitron.

– Det er viktig for oss å få fram at folk er så mye mer enn problemene sine.

ERLEND PAXAL, DAGLIG LEDER FOR SORGENFRI

BLIKKKONTAKT.

Tom fyller opp den svarte trillebagen sin med magasiner og t-skjorter. Han tenkt seg til Nardo denne formiddagen. På bussturen forteller Tom om hverdagen som Sorgenfriselger. Han synes det er viktig å si hei til folk. Får han blikkontakt er det større sjanse for å få solgt et blad, men han hilser også fordi det er hyggelig å få et hei tilbake.

– Jeg krever ikke at folk skal kjøpe. Men det er mange som ser andre veien og ikke vil anerkjenne at jeg står der. Til dem pleier jeg ofte å si «takkk for sist – det var hyggelig», sier han og ler lurt.

Han undres over hvorfor folk velger å ikke si hei tilbake.

– *Kanskje folk er redde for at de er nødt til å kjøpe hvis de får øyekontakt og sier hei?*

– Jeg vet ikke. Det er mange som sier hei, og at de har kjøpt. Da pleier jeg å si tusen takk. Det er viktig å si det. Noen selgere har den innstillingen at det er en selvfølge at folk skal kjøpe. Det burde kanskje vært det, men det er ikke noe vi kan kreve.

– *Hva kan folk gjøre overfor selgere?*

– Si hei tilbake. Da viser man respekt, og man føler man får anerkjennelse. Det hjelper litt på. Samtidig er det å få nei en del av jobben, og man må lære seg å håndtere det.

«KAINN ITJ Æ SPØR OM HISTORIEN DIN, DA?»

Framme på Nardo har morgenens sollys forsvunnet,

og dagen har blitt grå. Det har blitt ganske kaldt. Tom hilser på en dame med barnevogn når han går av bussen.

«Har du fått deg baby», spør han henne. Hun nikker og smiler. Det er tydelig at han kjenner denne siden av byen godt. Han forteller at han er født og oppvokst på Moholt.

– Jeg har gjort mye ugagn her, sier han og ler.

Av og til hender det at folk kommer bort til ham med en hundrelapp og spør om å få høre historien hans.

– Noen ganger virker det litt som de betaler for å høre historien min, og det er litt artig.

– *Du har ikke noe imot å fortelle den?*

– Jeg har ikke noe imot å fortelle den i grove trekk. Jeg har ikke noe problem med å stå for det jeg har gjort. Tom forteller at han er en eks-blandingsmisbruker som pleide å ruse seg tungt. Livet snudde da han fikk en sønn.

– Jeg vokste opp med rus tett på. Jeg ønsket ikke å påføre sønnen min det samme. Jeg ville gi ham en bedre oppvekst enn det jeg selv hadde, så da måtte jeg bli nykter.

Han søkte seg inn i Legemiddelassistent rehabilitering (Lar). I januar har han vært nykter i seks år.

– Jeg gikk en lang vei å opprette tillit til sønnen. Det er mye stigmatisering knyttet til misbrukere og eks-misbrukere, spesielt når det kommer til barnevern. Det gikk bra til slutt og jeg er nykter nå. Det er mye takket være Lar.

– Skal det skje en holdningsendring, så må det jo skje blant folket.

TOM WIKDAHL, SORGENFRISSELGER

tatt ham med på ferie. Det gir økonomisk frihet hvis man velger å jobbe og stå på.

TALERØR.

Tom synes det er viktig at selgerne skal kunne ha innflytelse på innholdet i bladet. Forsiden på oktoberutgaven prydes av Petter Nyquist, program-skaperen av tv-serien *Petter Uteligger*. Tom har selv vært pådriver for at Nyquist skulle besøke Sorgenfri.

– Han besøkte oss i september. Det var stor stas for selgerne. Det gjør seg også å ha ham på forsida. Han forteller at han har en liste med flere han prøver å få tak i. Det han gleder seg mest til er å selge Sorgenfri sammen med ordfører Rita Ottervik i Nordre gate.

– Jeg håper det vil føre til at folk vil akseptere bladet, samtidig som hun får kjenne på kroppen hvordan det er å stå å selge.

«DERRAN SNAKKE VI ITJ MED».

Selv om Tom synes at Sorgenfri har bidratt til avstigmatisering, opplever han likevel at enkelte fortsatt har stigmatiserende holdninger til selgere. Han forteller om en episode hvor et barn kikket interessert bort på det han solgte.

– Faren snudde hodet på ungen og sa, «derran snakke vi itj med».

Han er opptatt av at Sorgenfri skal kunne sette lesere inn i problemstillinger som opptar selgere. Selv er han for reseptutlevering av stoff til misbrukere i små doser, og peker på suksessen i Danmark og Sveits.

– I Sveits har heroinister kommet seg ut i jobb, fordi det har blitt sosialt akseptert. De har fått en plass i samfunnet. Det har bidratt til at småkriminaliteten minker. Det er synd at vi har så

snevert syn i Norge. Det må skje noe.

– *Føler du at det å selge Sorgenfri kan være en måte å opplyse folk om rusproblematikk og andre viktige tema som opptar selgere?*

– Ja, jeg prater mye om dette med mange. Det vil nok også være med å bidra. Skal det skje en holdningsendring, så må det jo skje blant folket. Måten å møte folk på er jo på gata.

Tom er skuffet over at politikere i hver valgkamp lover at de skal ta tak i rusproblematikken, men synes at det er lite som skjer.

– Jeg har mailet med Trine, Erna og Siv før budsjettet ble lagt fram for å få dem til å ta en diskusjon og se på hva som har fungert i andre land. Det må skje noe, sier han engasjert.

– Norge ligger på verdenstoppen når det gjelder overdoser. Det er jævlig synd, sier han oppgitt.

DRØMMER FOR FRAMTIDA.

I løpet av formiddagstimen får Tom kun solgt ett blad. Hun som kjøper forteller at hun tidligere har jobbet med rusomsorg. Hun synes det er viktig å støtte Sorgenfri fordi det gir jobbmulighet til dem som av ulike grunner har havnet utenfor arbeidslivet.

– Det var rolig i dag, gitt, sier Tom litt skuffet.

Selv om salget går trått i dag, har Tom drømmer for Sorgenfri.

– Jeg drømmer om at Sorgenfri skal bli en stor og sterk stiftelse med et fond som selv kunne bidratt til lokale saker. Det er god PR. Jo sterkere du blir, jo lettere er det å få gjort noe. Det er vanskelig når man må holde pusten for å se om måneden går rundt økonomisk, sier han.

Nå er det på tide å ta avskjed, slik at Tom kan stå i fred og gjerne få solgt litt mer. **UD**

– Ingen sprøytenarkomane kjenner seg igjen i det ryktet. Det viktigste er jo at sprøyta er sylskarp. Stapper du den inn i en seig sitron, ødelegger du spissen.

DAG RØNNING, REDAKTØR I SORGENFRI

KAKEBOKSEN: Hver dag trekkes det om salgsplasser ved at kuler med selgernes nummer legges i en kakeboks. Den som får trukket nummeret sitt først, blir den første til å velge.

JOBBER HARDT.

Utenfor Nardobakken senter legger Tom ut t-skjorter, får på seg selgerkortet og stiller seg klar med Sorgenfri i hånda. Dette er én av hans mange faste plasser. Han farter rundt på steder hvor det er høy sirkulasjon av folk.

Folk går forbi, og Tom sier hei. Noen sier hei tilbake, andre ikke. Ingen kjøper, men Tom vet han kommer til å selge bra på City Lade i kveld, så han er ikke stressa.

En eldre kvinne går forbi.

– *Hva er ditt forhold til Sorgenfri?*

– Det hender jeg kjøper det av og til. Det er en måte å støtte folk som trenger det. Men det er ikke alltid jeg har penger, svarer hun.

Tom har en bunke på rundt tretti blad som han hver dag prøver å få solgt.

– Jeg er en selger som alltid har solgt ganske bra. Han korrigerer seg selv:

– Eller nei, jeg må ikke si at jeg har solgt ganske bra. Jeg har stått lenge om dagene.

Til vanlig jobber han mellom åtte og ti timer hver dag, men har planer om å jobbe ekstra hardt når den årlige juleboka lanseres den 18. november.

– Da blir det jobb fra morgen til kveld. Kanskje skal jeg prøve natt også.

Han håper å kunne tjene litt ekstra penger så han har til januar, februar og mars som er vanskelige måneder.

– Det er tungt å selge Sorgenfri i januar. Da er det minus på kontoen til mange. Da selger man få blader og det er ikke mye tips å få. Man skal være litt hard for å holde ut å selge Sorgenfri i januar.

Selv om kontrasten er stor i forhold til resten av året, verdsetter han givergleden folk viser rundt juletid.

– Det er ikke en selvfølge at folk har lyst til å gi. Jeg føler også at jeg har lyst til å bidra med noe ekstra når det er desember. Det gjør alle. Det er snedig.

EN TI-ÅRING I UTVIKLING.

I påvente av kunder diskuterer vi Sorgenfris utvikling. I mai i år feiret Sorgenfri ti år. Bursdagen ble feiret med jubileumsbok og utstilling på Trondheim folkebibliotek.

I anledning jubileet har bladet også endret layout. For å tilpasse seg den digitale hverdagen, har det fått større fokus på det visuelle uttrykket. Tom håper og

tror at endringene vil være med på å øke omsetningen, som har gått ned de siste årene. Det kan se slik ut ettersom salgstallene de siste par månedene har gått oppover igjen.

– *Har Sorgenfri gjort noe med byen i løpet av de ti årene?*

– Både ja og nei. Det gjorde noe med byen for noen år siden. Folk var bevisste og engasjerte på en helt annen måte enn de er i dag. Før ga det mange et løft å stå å selge, fordi folk kom bort og ga dem penger, eller kaffe, og fikk dem til å løfte haka. Jeg føler vi har mistet noe viktig på veien. Det brenner jeg for at vi må prøve å få tilbake, og jeg tror vi er på vei dit nå.

– *Hva betyr Sorgenfri for deg?*

– Det har betydd enormt mye, sier han og legger vekt på «enormt».

– Det gir innhold i hverdagen. For ikke å snakke om muligheten til å ha penger og være selvforsynt. Det er avgjørende, for hvordan skal du skaffe deg penger hvis du ikke har penger og du ikke får jobb eller kan jobbe. Da er det få alternativer, blant dem kriminalitet. Derfor er Sorgenfri et veldig bra tiltak. Hadde det ikke vært for Sorgenfri hadde jeg ikke fått til å gi sønnen min en ordentlig bursdagsfeiring, eller

Om serien «Typisk norsk»:

Dette er det første av flere portrett i serien. Her møter du ulike mennesker som bryter med typiske, norske stereotypier.

– Stereotypier begrenser meg mer enn funksjonshemmingen min gjør

Hemmis, krøpling, grønnsak. Aktivist, foredragsholder og skribent. Marianne Knudsen lar seg ikke knekke av verken stereotypier eller fordommer.

TEKST: Jenny Westrum-Rein | FOTO: Haakon Korbi Kolstad

Høsten har inntatt Trondheim, og det blåser friskt på Solsiden denne dagen. Inne på Bare Blåbær har Marianne allerede funnet et bord til oss. Lett og uanstrengt manøvrerer hun den elektriske rullestolen som diagnosene cerebral parese og skoliose har plassert henne i siden fødselen. Ordene renner ut av munnen hennes. Åpent og ærlig forteller hun oss om engasjement, diskriminering og frykten for resten av livet.

RASTLØS OG ENGASJERT

– Jeg er det man kan kalle en organisasjonsnerd. Jeg er veldig rastløs, og er glad i å ha ting å gjøre, sier hun og ler.

Engasjementet for samfunn og politikk har ikke kommet av seg selv. Marianne kommer fra en samfunnsengasjert familie, og samtalene rundt kjøkkenbordet handlet ofte om politikk.

– Familien min har alltid stilt tydelige krav til meg, og mine meninger har alltid vært viktig. Jeg opplevde at det jeg sa hadde betydning, forteller Marianne.

Som barn hadde hun ikke kontakt med andre funksjonshemmede. Hun merket ingen forskjell på seg selv og de andre barna. Først i tolvårsalderen begynte Marianne å oppdage at hun var annerledes.

– Da jeg møtte andre ungdommer med funksjonshemninger følte jeg på et skille, forteller hun, tydelig engasjert.

Ungdommene hun møtte så ned i bakken og

hadde ingen tro på seg selv. Marianne fikk høre historier hun bet seg merke i. De andre ble sett ned på, slengt kommentarer etter og kalt rare.

– Da begynte jeg å legge mer merke til blikk og kommentarer jeg fikk selv. Jeg ble kalt hemmis på gata en gang.

Marianne er alene på bussholdeplassen. Bortenfor henne har en gjeng ungdommer funnet en rullestol. Mellom seg bytter de på å sitte i stolen og herme etter funksjonshemmede. De lager rare lyder og later som de har spasmer. Latteren sitter løst, og leken er tydeligvis hysterisk morsom.

FUNKSJONSHEMMEDES STORHETSTID

Som leder av NHFU jobber Marianne konstant med funksjonshemmedes rettigheter. Drømmen er at minoriteten hun føler så sterkt for også skal få sin storhetstid, på lik linje med at rasekampen, kvinnebevegelsen og homofiles rettigheter har fått sine.

– Om du hadde kommet til en restaurant, og det hadde stått «bare for hvite» så ville du ikke gått inn, fordi du hadde visst at det var galt. Om en seksåring står utenfor skolen sin og ikke kan komme seg inn så er det greit, fordi hun sitter i rullestol. Da er det bare å plassere henne på en spesialscole. Om det er en buss man ikke kommer seg på, så kan man bare ta taxi, sier Marianne, tydelig sarkastisk.

– Man ville ikke syntes dette var greit hvis det hadde vært en annen minoritet. Hvorfor er det greit at man blir utsatt for det bare fordi man har en

funksjonshemming, spør hun.

Ofte tar Marianne på seg en rolle på vegne av andre mennesker. Da må hun være aktivisten Marianne, som tør å rope høyt og si hva som er rett og galt.

– På ett vis er det en tung rolle å ta, men på et annet vis er det en rolle jeg føler er viktig, sier hun.

En av Mariannes beste venner ble holdt fast og spyttet på da hun var på trikken, kun fordi hun er funksjonshemmet. «Jeg fortjener det, fordi jeg krever og koster mye. Kanskje folk mener at jeg ikke er like mye verdt», sa hun til Marianne i ettertid.

– Det er helt feil i mine øyne. Hvis jeg kan være aktivisten Marianne, bære fram den stemmen og bety noe for andre, så er det en viktig ting, konkluderer Marianne.

– I dag er hun stolt av seg selv og har skjont at hun fortjener bedre.

Det er fritime, og Marianne blir med ei venninne for å møte ei annen jente. Den andre jenta ser Marianne og rullestolen.

– Oi shit, jeg visste ikke at du var på jobb, utbryter hun.

– Jeg er ikke på jobb, vi er venner, forklarer Mariannes venninne.

– Nei, så trivelig at du sier dere er venner, sier den andre jenta.

For henne er det en selvfølge at Marianne er ute på tur med støttekontakten sin. Igjen forklarer Mariannes venninne at de går i samme klasse og faktisk er venner. Den andre jenta innser feilen hun har gjort og beklager. ►

– Jeg føler at jeg må bevise for folk at jeg er noe annet enn det de tenker jeg er.

MARIANNE KNUDSEN

PASSER IKKE INN

– Jeg tror mange på min egen alder tenker at vi som er funksjonshemmede har dårligere livskvalitet, men det stemmer jo ikke. Jeg tror mange ser for seg at livet går ut på å bli matet og tørket i ræva, og å være hjelpetrengende, sier Marianne og ler.

Stereotypier og fordommer får Marianne kjenne på kroppen hver eneste dag. Hun forklarer den norske rammen alle helst skal passe inn i. Den lille boksen hvor man ikke uttrykker følelser, eller snakker sammen på bussen.

– Hvis man har et utenlandsk navn og heter Ali i stedet for Ola og søker jobb, tror arbeidsgivere gjerne at Ola vil gjøre en bedre jobb enn Ali. Selv om de ikke kjenner Ali. Det er det samme med å være funksjonshemmet, sier Marianne.

Ofte opplever hun at folk har meninger om henne før de i det hele tatt har hilst.

– Hvis noen ser på meg og ser den elektriske rullestolen, så tenker de ikke at jeg er hun som lager kjøttkaker til familien eller hva nå enn typiske nordmenn gjør, sier Marianne.

– Man skal passe inn, ikke sant. Det er jo ingen tvil om at verken jeg eller Ali passer inn.

Å BRYTE NED VEGGEN

Mange blir usikre når de møter Marianne for første gang. De unngår kontakt, og lar det være opp til henne å ta første steg.

– Når jeg møter folk, lager mange en tydelig vegg mellom meg og dem, fordi jeg er annerledes. Da er det på et vis mitt ansvar. Jeg kan velge å dra min vei, se bort, eller jeg kan si «Halla, hva skjer», og gi av meg selv. Det krever også at det er jeg som tar den stafettpinnen og bryter veggen, forklarer Marianne.

Ofte tar hun den stafettpinnen. Hun kan slå av en prat, eller dra en vits om rullestolen sin. Det er likevel ikke bare greit å alltid måtte være initiativtager.

– Jeg føler at jeg må bevise for folk at jeg er noe annet enn det de tenker jeg er. Jeg må kjempe for å vise hva som er meg, når de jeg snakker med tenker at jeg ikke er noen de vil bli kjent med, forteller hun.

Når Marianne møter nye folk føler hun på sperren mellom seg og andre. Det å bryte gjennom den veggen blir nesten alltid hennes oppgave. Det føles ikke bra før veggen er brutt. Om hun ikke får brutt den ned er utgangspunktet for videre samtale dårlig. Da Marianne oppdaget at hun var annerledes var det tøft å måtte ta stafettpinnen. Før hun hadde rukket å hilse hadde den andre personen satt en

MARIANNE KNUDSEN

Født:

16. November 1999

Fra:

Trondheim

Studerer:

Vg3 påbygg på KVT

Engasjert i:

Leder i Norges Handikapforbund Ungdom, spaltist i Adresseavisen, bok i Menneskebiblioteket, vokalist i punkbandet Vi Invalide, foredragsholder, og radiovert i radioprogrammet Torsdagsgeriljaen.

FIRE KJAPPE

Hvor er du om ti år?

Da lever jeg av å være samfunnsengasjert og foredragsholder.

Hvilken person, død eller levende, ville du spist middag med?

Sofie Frost. Jeg synes hun er skikkelig kull!

Hva er ditt beste minne?

Da jeg og familien min kjørte gjennom Europa på ferie i fjor.

Hva mener du er typisk norsk?

Å ikke snakke sammen på bussen.

merkelapp på henne. Det å begynne på ungdomsskolen og skulle finne nye venner var spesielt vanskelig.

– En ting er å ta den stafettpinnen nå, eller når jeg er «aktivisten Marianne». Det er noe annet å være 13 år og ikke skulle bry seg om at andre tenker du er annerledes. Det var ikke enkelt. På mange måter begrenser stereotypiene meg mer enn det funksjonshemmingen min gjør.

Marianne rekker opp hånda i klasserommet. Læreren er syk, og klassen har fått en ukjent vikar. Vikaren ser rullestolen og blir usikker. Kan hun snakke? Skal hun få svare på spørsmålet? Pleier hun å snakke i klassen? Hvordan er atferden hennes? Han ser seg rundt etter råd før han gir Marianne ordet.

FORELDRENE TOK KAMPEN

Oppveksten og familien har vært viktig for Marianne. Foreldrene har tatt mange kamper for henne og tvillingbroren, som også sitter i rullestol.

– Foreldrene mine bestemte at jeg og broren min ikke skulle gå på spesialskole. Nærskolen min hadde ikke ramper til rullestol. Foreldrene mine sa ifra om at det ikke var greit. Vi skulle ha like muligheter som alle de andre elevene, forteller Marianne.

Nå er hun voksen nok til å ta slike kamper selv. Barndommen var preget av mye sykdom og innleggelser på sykehus både for Marianne og tvillingbroren, men også av mye humor. Marianne forteller at hun har arvet dybden og evnen til refleksjon fra moren sin, mens den humoristiske sansen kommer fra farssiden.

– Pappa tuller om alt. Det er egentlig en veldig fin ting, sier hun.

En gang var Marianne innlagt på sykehuset. En lang operasjon hadde gjort at hele ansiktet hennes hovnet opp. Moren ble stresset og bekymret, mens faren sa at hun måtte kjøpe en ny foundation om hun skulle få dekket det der.

– Det kommer nok veldig godt med i mer alvorlige stunder at man har noen som klarer å snu det til et humoristisk perspektiv, sier Marianne og ler.

Marianne er alene hjemme i huset på Ladehammere. Hun har latt telefonen ligge igjen på soverommet, og hører plutselig ringetonen. Rullestolen skrus opp til maks fart, og hun suser mot soveromsdøra for å ta telefonen. Da smeller det. Rullestolen flyr, og med den flyr Marianne. Et par timer senere kommer faren hennes hjem.

– Herregud, Mariannel!, roper han.

– Hva har du gjort med døra? UD

– Jeg brukte fire minutter på å skrive «Forelska i lærer’n»

Nå er musiker Dag Ingebrigtsen mer selvkritisk enn før.

TEKST: Stefan Kaliski | FOTO: Hilde Hefte Haug

Mandag 23. oktober spiller Dag Ingebrigtsen sammen med DDE og Anders Jektvik under UKAs Trønderfest i Dødens dal. I år er det 40 år siden han debuterte som plateartist med bandet Subway Suck. Siden den gangen har han spilt i blant annet TNT, The kids, og The grønne glitrende 3 og Dag. Fra huset på Singsaker ser han rett ned på Dødens dal, hvor han om noen få dager skal spille for over 7000 publikummere.

- Jeg sier at jeg bare har satt opp et lite partytelt i hagen min, forklarer en smilende Dag Ingebrigtsen.

I mange år hadde han hørt sine gamle låter blitt spilt og sunget fra det store sirkusteltet i Dødens dal. Derfor, tok han kontakt med UKA, og ba dem om å få spille konsert.

- Den første låta jeg og bandet skal spille på mandag blir «Forelska i lærer’n». Den hører med.

SVENSK VERSJON AV «FORELSKA I LÆRER’N»

Låta «Forelska i lærer’n» er skrevet av Dag Ingebrigtsen og Torstein Flakne for deres band, The Kids. Trondheim var på den tiden en utkant i musikk norge. PA-anlegget hadde nettopp blitt importert til byen, og plateselskaper fantes ikke. Likevel kom «Forelska i lærer’n» ut som singel og musikkvideo i 1980.

- Jeg brukte nøyaktig fire minutter på å skrive

forelska i læreren. Det inkluderer både tekst og melodi. Fire minutter, det er nesten like lang tid som det tar å spille sangen.

Låta ble ikke bare en hit i Norge kan Dag fortelle. Hos svenske CBS records fant en unglagergutt tilfeldigvis plata til The Kids. Han syntes coveret og musikken var tøff, men han forsto ikke tekstene. Derfor fikk han den oversatt.

- Fyren som jobba på lageret ble senere manager for bandet Europe. Vi slo an i Sverige, og vi solgte mer enn dobbelt som mange plater der som i Norge. Vi dro på folkeparkturnéer med horder av fans.

– EN GJENNOMSNITTLIG TOLVÅRING ER TJUKKERE ENN MEG

Hvordan gutta fikk ideen til bandnavnet The Kids kan ikke Dag erindre, men han tror ikke at det var et bevisst valg.

- Når du er ungdom er det å skifte band det samme som å skifte kjæreste. Jeg har aldri vært med i et band i mer enn to år.

- Er «Forelska i læreren» en selobiografisk låt?

- Da jeg var femten år var jeg sikkert bare 140 centimeter høy og 22 kilo tung. Jeg var liten og tynn, som gutter flest. I dag en gjennomsnittlig tolvåring tjukkere enn meg. Jentene var derimot 170 høy og fullt utviklet. Så om det kom en ung vikarlærer, så

syntes jo jentene at de var veldig kjekke.

En annen kjent Dag Ingebrigtsen-låt er sangen «10 000 lovers» som ble spilt inn av bandet TNT.

- Har du hatt 10 000 «lovers», Dag?

- Da jeg skrev låta het den «10 000 lovesongs». Jeg hadde aldri skrevet noen kjærlighetssang, så når jeg først skulle gjøre det kunne jeg jo like godt putte 10 000 sanger i en låt. TNT endret derimot tittelen til «10 000 lovers».

METALLVERSJON AV BJELLEKLANG

Opp gjennom årene har han hatt mange band-prosjekt. Et av de mest obskure er julemetall-bandet The grønne glitrende tre og Dag. Ikledd full indianermundur framfører Dag Ingebrigtsen sin metallversjon av kjente juleklassikere. «Nå tenner tusen julelys» brøler Dag inn i mikrofonen, i en av bandets få musikkvideoer.

- Vi ville skildre julen fra ungdommens ståsted. Julia er jo en relativt kjedelig høytid for de fleste tenåringer.

Foruten coverversjonene av de kjente julelåtene, har Dag også skrevet en egen julesang om juleøl. Men de siste årene har han ikke hatt noen juleshow med bandet.

- Jeg fletter alltid inn noen julelåter på det vanlige programmet når det nærmer seg jul. Men

jeg har lyst til å slappe av i jula, så noen ren julekonsert blir det ikke i år.

HITS I ARGENTINA

Dag sier at The grønne glitrende 3 og Dag var noe som hørte ungdommen til. Han forteller om konserter i England, hits i Argentina og en turné i Russland. Gjennom flere tiår som artist har han drevet med musikken innenfor en rekke ulike sjangere.

- Jeg har valgt å ikke stå i en bås. Jeg har valgt å øse av min kjærlighet og min glede til musikken. Derfor er jeg er veldig takknemlig og ydmyk fordi jeg kan reise rundt, ikke bare i Norge, men i hele verden for å spille. Attpåtil betaler tusenvis av folk for å se på meg.

- Så du har ikke skrevet den engelske wikipediaprofilen din selv?

- Nei, jeg er helt ubrukkelig på data.

SPILLER HJEMMELAGET FREDSVISE

Til tross for at Dag har spilt ute i den vide verden, ser han fram til å holde konsert under trønderfesten i hjembyen.

DAG INGEBRIGTSEN

Ditt råd til Trondheimsstudentene?

Nyt hver dag. Trondheim er herlig!

Guilty pleasure?

Jeg liker jo Abba. Det er et av verdens beste band, men som tungrock var det tabu å like dem. Også liker jeg å sove på kino.

Beste kulturopplevelse?

Det må være da Rosenborg slo Juventus og Real Madrid. Jeg er jo tross alt tredje generasjons Rosenborgsupporter.

Kjendis du vil bo med?

Jeg vil bo i kollektiv med Eyvind Hellstrøm, fordi jeg er mye råere enn ham.

LITTERATUR

Opptegnelser fra en endetid

Bård Torgersens fjerde diktsamling er et skjellsettende portrett av hverdagsapokalypsen.

TEKST: Emil Øversveen | FOTO: Flamme Forlag

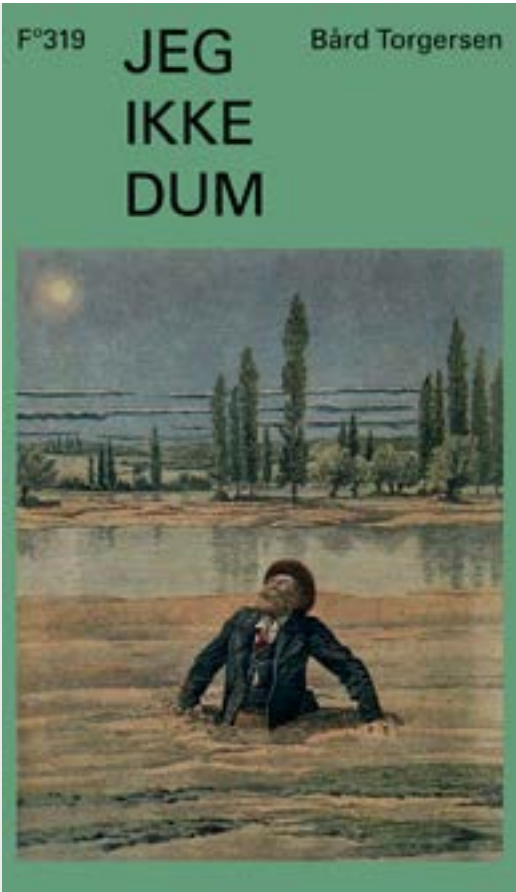
Da Bård Torgersen sist vår deltok på litteraturfestivalen Æ Å her i Trondheim, kom han ikke før et kvarters tid før han skulle opp på scenen. Torgersen satte seg i baren, der jeg selv hadde søkt tilflukt fra den danske slampoiesen som foregikk inne i kunsthallen, og småpratet litt med musiker Kenneth Ishak, som han skulle opptre med. Bortsett fra det kritthvite håret og skjegget, var det lite som skilte ham fra de andre aldrende hipsterne som drar på denne typen litteraturfestivaler. Da han gikk opp på scenen endra inntrykket seg: Over Ishaks musikk messet Torgersen fram den ene dagbokaktige teksten etter den andre, og selv om han som regel snakket om dagligdagse temaer, lå det en desperasjon i stemmen hans som satt i kroppen lenge etter festivalen var over.

I *Jeg ikke dum* er denne stemmen umiddelbart gjenkjennelig. I samlingen blander Torgersen det mundane og det apokalyptiske med tidvis skjellsettende effekt. Diktene er lange og springende, ofte med korthugde verselinjer på to eller tre ord, noe som gir dem et manisk preg: «jorda / snurrer ikke jevnt / rundt / som et hjul / men / beveger seg / i rykk / og det er rykkene / som skaper jordskjelv / og vulkanutbrudd / men sånt skal man ikke / snakke om

/ for da er / man hysterisk».

Passasjen er illustrerende for hvordan *Jeg ikke dum* ofte befinner seg i grenseland mellom desillusjonert hipster, konspiratorisk kommentarfelt-kriger og sannsynt dommedagsprofet.

Diktene avsluttes gjerne med vrange, bevisst kontrære vendinger: «hvorfor ser du på misbruk / som et problem / narkomane og alkoholikere / har det mye bedre enn andre / slutt å skyld på de dumme / det er ikke de dumme som ødelegger verden/la dem dø». Men i mørket som preger samlingen finnes det også lyspunkter: «Hver dag sier jeg til barna / mine at det kommer / til å gå bra», skriver Torgersen i et av samlingens siste dikt, og videre: «Viktigere / å klamre seg / til frokostbordet / enn å / bygge en / flåte». Slik fanger Torgersens dikt den klaustrofobiske opplevelsen av å leve i et samfunn hvor økologiske, økonomiske og militære kriser gjør at endetiden virker stadig mer uunngåelig, samtidig som man ikke kan gjøre annet enn å bøye hodet og fortsette som før. *Jeg ikke dum* tilbyr kanskje ingen vei ut av krisen, men kan være en god livbøye i tidene som kommer.

LITTERATUR

En revolusjon fra Finnskogen

Den hvite elgen tar språket fra de rike og gir det til de fattige. på kunstmiljøet og den skandinaviske toleransen.

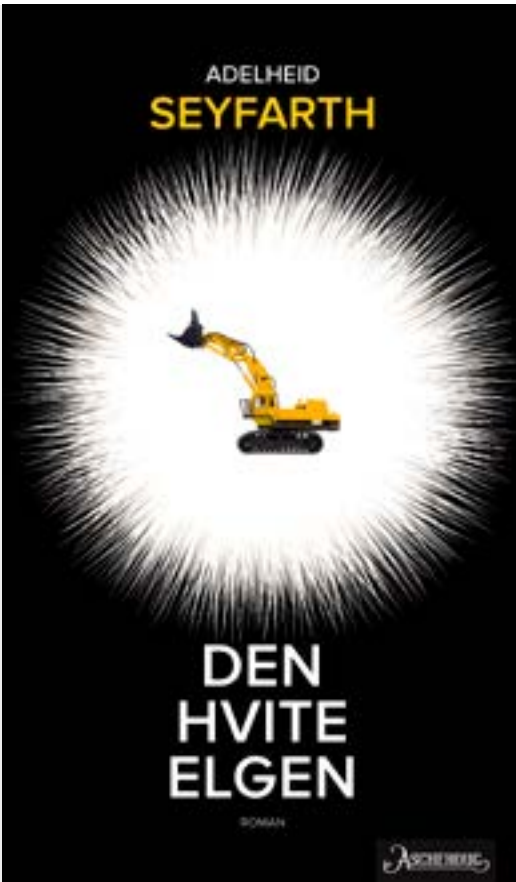
TEKST: Maria Bonnevie-Svendsen Furuheim | FOTO: Aschehoug

Romanen skrevet av Adelheid Seyfarth er en historie om Robert Langberget, en arbeidsmann fra Finnskogen i Hedmark, som er livredd Oslo («Innafø»). Han er likevel tvunget til å arbeide der som gravemaskinfører for å tjene til livets opphold for seg selv, sin mor og sine to barn. Han er alvorlig deprimert og fantaserer om å ta livet av både seg selv og andre, til han en dag overværer en elgfødsel der en hvit kalv ramler ut av en syk ku. Dette tar han som et tegn på at tidene skal forandre seg, som de også gjør: For ikke lenge etterpå finner han en gjenglemte fiolin på byggeplassen, som han ikke får seg til å bli kvitt.

Robert kjemper med mange vonde følelser tilknyttet både seg selv og verden, men har hverken referansene, kunnskapen eller ordene til å fortelle seg selv eller andre hva som skjer med ham. Slik blir effekten at selv om leseren kanskje gjenkjenner både urban fremmedgjøring og depresjon, verken forskjøner eller romantiserer romanen disse følelsene, slik man allerede ser i stor grad i eksisterende depresjonslitteratur. Den viser på en glimrende måte, at man ikke trenger et stort ord-

forråd, eller vakre og filosofiske referanser, for å kunne ha det dårlig med seg selv. Romanen blottlegger ikke bare det faktum at man kan være deprimert uansett stand, den gjør noe mer enn det: Den tar depresjonen tilbake fra intelligentsiaen, hvor enn hardt de klamrer seg til den. Som Robert sier: «Sjæl livets tristhet er det slike fine som vil ega mest». En annen faktor som gjør *Den hvite elgen* virkelig interessant, er at hele romanen er skrevet på finnskogdialekt. Når skriftspråkstandarden står såpass sterkt i Norge som den gjør, er ikke dette et lite grep. Den digitale verdenen som dominerer Norge i dag, har satt befolkningen i en historisk særstilling der det å skrive på dialekt er noe alle gjør, men få snakker om, og mange skjuler. I et dialektlandskap der innlandsdialektene ofte blir sett ned på og kategorisert som simple og dumme, viser *Elgen* den stigmatiserte dialektens store, poetiske potensial.

Forfatteren flytter den skriftlige dialekten vekk fra soverommets fire vegger og ut i lyset. Som resultat kunne romanen aldri ha blitt skrevet på bokmål og fremdeles formidlet det samme.

SERIE

Menneskets mørkeste avkroker

Den mye omtalte Netflix-serien *Mindhunter* setter kniven på strupen til både karakterene og seerne.

TEKST: Linn Victoria Brekke | FOTO: Netflix

***Mindhunter*, basert på boken** av tidligere FBI-agent John Douglas, dykker ned i de dype, mørke avgrunnene i det menneskelige sinn. Serien, skrevet av Joe Penhall, tar for seg hvordan to FBI-agenter sent på 70-tallet studerer en ny type kriminelle og definerer det store, skremmende begrepet «seriemorder». Serien fanger seernes interesse allerede fra første scene og presenterer en unik handling som både fenger og forskrekker publikum. Agentene Holden Ford og Bill Tench er på ingen måte de perfekte partnerne, men med Fords unge entusiasme og Tenchs mangeårige erfaring, er det likevel et partnerskap som fungerer overraskende bra fra første stund. Forholdet bringer en bra dynamikk med en god blanding av tidvis humor og en voksende gjensidig respekt som gjør hele plottet litt mer virkelighetsnært.

Bak enhver sterk mann står en enda sterkere kvinne, og selv om dette er en serie hvor den største andelen av karakterer som ikke er mordoffer er menn, er en av de mest interessante karakterene psykologiprofessoren Wendy Carr. Hun er en kompleks og mangesidig karakter som bringer en ny type dynamikk i partnerskapet til Tench og Ford. Hennes erfaringer og resonnementer blir ofte lagt fram på et vis som også drar seerne dypere inn i *Mindhunter*-universet.

***Mindhunter*, med sitt psykologiske særpreg** og degenererende psyke hos karakterene, kan på sett og vis fungere som en forløper til alle serier som tar for seg seriemordere. Det er i denne serien at historien bak ordet

seriemorder kommer for dagen. For å finne ut hvordan en seriemorder tenker, må man snakke med en... eller førti.

Ed Kempererensyk, syk mann. Seernes første møte med serie-morderen er preget av en mørk og skremmende ondskap som de fleste har vansker for å forstå. Selv om dette utspiller seg på en skjerm, sitter man fortsatt igjen med et ubehag og vissheten om at slike mennesker faktisk ikke bare er fiksjonelle. Det er akkurat det dette serien handler om. Hvordan fungerer egentlig disse menneskene, og hvorfor gjør de som de gjør? Er de født slik, eller var det ytre omstendigheter som gjorde dem til de monstrene vi får møte i *Mindhunter*?

Dette er en serie som går dypt inn på mentaliteten til særdeles syke mennesker, men det mest interessante er kanskje hva det gjør med tilsynelatende normale mennesker. Hvordan det å tilbringe for mye tid rundt sadistiske mordere påvirker heltenes egen psyke. Det er en gjennomgående god flyt, et interessant plott og komplekse karakterer som gjør at denne serien blir så overdrevent mørk og gjennomført bra. Med scener som ved første øyekast ikke har noe å gjøre med resten av plottet, bygger serien opp fra episode til episode rundt et større spenningsmoment som hinter til en enda mørkere andre sesong. Det er nesten så man får lyst å replikere intervjuene med de skrekkinngytende seriemorderne selv, bare for å få den virkelige opplevelsen.

KULTUREDAKSJONEN ANBEFALER:

TAIPEI STORY
(26. oktober og 3. november)

Med sine minimalistiske og neondynkede portretter av rotløs storbyungdom er den taiwanske nybølgen blant de siste tiårenes kuleste og mest interessante filmbevegelser. Edward Yang er en av bevegelsens sentrale filmskapere, og Cinemateket byr her på en sjelden sjanse til å se en av hans første filmer på kino. Dette burde ikke forbigås. Sjekk også ut Dardenne-retrospektivet og visningen av *Behemoth* samme sted i november.

NOVELLEKONKURRANSE

Under Dusken inviterer alle studenter i Trondheim til en konkurranse i novelleskriving.

Ta fram skrivesakene og din indre kreativitet: Under Dusken kjører i gang med novellekonkurranse! Tema for novellen er **BLIKK**. Dette må på et eller annet vis komme fram i teksten.

Makslengde på teksten er 12 000 tegn.

Vinnerbidraget vil bli publisert i nest siste utgave før jul og på Dusken.no. **Vinneren vil også motta et forfatterkit** komponert av oss i Dusken.

Litterært Kollektiv stiller som jury for konkurransen.

Alle bidrag må sendes inn **senest 8. november** for å kunne delta i konkurransen.

Bidrag sendes til **kulturredaktor@studentmediene.no**.

KULTUREDAKSJONEN ANBEFALER:

UNDER DUSKENS H.HELG
Kan man tenke seg en bedre avslutning på Norges største kulturfestival enn å invitere en gjeng ekle, gamle panger til å skravle seg gjennom UKerevyen, før de drikker seg fulle og klager over at alt var bedre før? Ja, det kan man jo selvfølgelig. Så hold dere unna Samfundet denne kvelden, og la oss ha denne kvelden for oss selv. Vi har kanskje ikke fortjent det, men ingen fortjener å utsettes for oss heller.

- I am not a fetish

Kali Sudhra is a queer, multi-cultural woman who decided to be the change she wanted to see in the world of porn.

TEKST: Mari Wigdel

FOTO: foto.samfundet.no

Her dark hair has a shade of artificial purple and her lips are painted in an intense tone of pink. Kali was born in Toronto, but her parents are from India and the Netherlands. The Indian heritage is apparent in her accent. At present, Kali resides in Barcelona. A thursday evening in October, she stood behind the podium at the Student society in Trondheim. Her initial words, in front of the crowd, were:

- I am so nervous. I would rather be naked than to talk in front of you guys.

DILDO MELTDOWN

One day, in Barcelona, she went to a sex shop to buy a dildo for her partner and herself. In that sex-shop she had an experience which was going to be a turning point in her life.

- The dildo section was full of «white flesh» dildos. I went to ask the attendant at the store if he had any dildos in different flesh colours. He responded to me: «No? Why? », she says, mimicking his rudeness in her tone of voice.

- This upset me. First of all, why are you responding to me in that way? Second of all, I was surprised

KALI'S PORN RECOMMENDATIONS

- The Chrash Pad series
- Four Chambers
- Aorta films

that people could not understand why I wanted a dildo in my own flesh colour. It made me frustrated that they even questioned me about that, she says, frowning.

The porn section would contrive even more frustration. There were lots of porn with the same stereotypes, the same bodies, and the same skin colours.

- It made me feel like I was not represented, in my sexuality and as an Indian woman. Not just in the store, but in society in general.

She explains that it is taboo for Indian women to have a sexuality, and Kali wanted this to change.

- I thought: What if I put myself in a porno, and represent the people I want to see represented?

RECLAIMING OWNERSHIP

By accident Kali came across Erica Lust, a director of feminist porn. In April this year, she began as a performer for Lust in the ongoing project *X-Confessions*. The concept of the project is to make real sex stories, submitted by anyone, into short films. Kali's first movie was released on international women's day.

- Making feminist porn has been empowering

for me. Society tries to claim ownership over female bodies. Often society tells me that I am «exotic», like I am a fetish. As a South Asian woman I wanted to represent myself as a woman with a sexuality, not just as an exotic flower. Making feminist porn has helped me reclaim my image. I get to say «No, I am an Indian woman, and I can be the girl next door, and I can also be kinky. I don't have to be an exotic fetish», she says earnestly.

Does society claim ownership over men's bodies?

- For sure, she says, and nods distinctly.

She explains that society claims ownership over men's bodies by telling them what they have to do in order to be manly.

- They need to have muscles, walk in a certain way and have certain qualities. Too often in mainstream porn you see only one male body and only one male genital represented. If you don't have a big ... then you are not going to be in porn, or the sex is not going to be great, she says, censoring herself while illustrating a big penis with her hands.

- Society tells men a lot about their body too. That is why feminism helps, it fights for both genders. It fights to destroy stereotypes.

WOMEN'S PLEASURE

Kali draws attention to the importance of female pleasure.

- Women's pleasure has been denied for so long.

She criticises mainstream pornography for displaying women's pleasure as achievable through penetration, when only 25 percent of women manage to climax without clitoral stimulation.

- We are so phallogentric, everything is about the penis and about the male coming. We need a little balance in this world. But we are not going to forget about the male orgasm, she says eagerly.

- We just want to see more of women's orgasm, because we have seen male orgasms for so long.

FROM OBJECT TO SUBJECT

Kali emphasises that in mainstream porn, women are often seen as objects because they are not given individuality. To the contrary, feminist porn subjectifies women.

- Women are subjects with believable characters. Behind the screen as well. Women decide what they want to do, and who they want to do, she explains and giggles.

Sexualization of women is an ambivalent matter, but to disregard porn as a sexual matter is impossible. Feminist porn on the other hand, according to Kali, is about the control of your own sexualization.

- I think it is great that I can choose to be seen sexually, of course I am a sexual being, we all kind of are.

However, Kali experiences criticism from other feminists.

- These are often feminists who are anti-sex and victim blamers. Dealing with pervy comments from men is annoying and fucking frustrating, but dealing with women, whom I see as sisters, judging my body, my actions and what I do with my life, is exhausting. And sadder than anything.

Se video av Kalis foredrag på dusken.no.

Lenge leve døden

I Mexico vender de døde tilbake for å minne oss om å leve.

TEKST: Anne Lovise Finnøy Bakken | ILLUSTRASJON: Pernille Grimsrud

Kanskje har du kommet deg etter september-månedens smådepresjon over at sommeren er over. Kanskje ikke. Høsten er en årstid hvor de lange sommerdagene man gleder seg til hele vinteren, sakte dør, tre for tre, gresstrå for gresstrå. Til tross for at mange vil argumentere for at høsten er like skjønn som sommeren, er enhver rødfarge i trærne en påminnelse om døden. Men med døden i naturen kommer også innhøstingen, og innhøstingen har mennesket alltid feiret.

2. november feirer Mexico De dodes dag, eller Dia de los Muertos som helligdagen også kalles. Det er en dag for å hedre det vi har mistet på veien så langt, vise respekt og takknemlighet til våre forfedre, og familie og venner vi savner. I Mexico demonstreres dette ved at folk lager en sti av blomster og lys fra kirkegården til alter i hjemmet for de døde å vandre langs.

Sjeler spiser lukt

Ifølge den gamle aztekertroen var 2. november dagen dødsguden Mictlantecuhtl tillot de døde å vende tilbake fra de dodes land, Mictlán, til de levendes. Da forlater sjelen kroppen når de dør, og får muligheten til å bli møtt med en fest av lys, musikk og mat én dag i året. De døde kan ikke fysisk spise de levendes mat, men de kan spise ved å lukte. Gjerne en av de avdodes livretter. Når maten har mistet duften, er de døde mette, og de levende kan spise.

På altrene i Mexico på dødens dag tennes lys, de dodes blomst plasseres, og det dekorerer med hodeskaller av sjokolade eller sukker med den avdodes navn i pannen. En slik hyllest til de døde finner vi over hele verden. De gamle

kelterne hadde Samhain, en feiring av innhøstingen. Den natten hvor skillet mellom det levende og det døde er på det tynnest. I deler av Øst-Asia finner man lanterne-festivaler eller månefestivaler med samme formål. I Skandinavia hadde vi Álfablót, en offerfest for alvene.

Multer og druider

Akkurat som den meksikanske dødens dag, lever gamle paganistiske høsttakkefester som Samhain videre gjennom Wicca og druidene du enda finner rundt Stonehenge på sommersolverv. Vi har ikke lenger et forhold til innhøstingen, vi trenger ikke være urolig for å sulte i vintermånedene fordi matbutikken er alltid full på «magisk» vis. Det betyr ikke at vi ikke forbereder oss til en mørk vinter. I dag kommer det i form av hamstring av kakao, å løpe til skogs og fjells for å plukke kantareller og multer. Høsten er enda det den var. Masseproduksjon og vitenskap garanterer mat på bordet, noe annet ville ryste samfunnsordenen. Potetmangel hadde satt sine spor i vår hverdag.

Halloween-cocktail

Da Kristendommen gjorde sitt inntog i Europa, ble flere hedenske tradisjoner kvalt til fordel for en kristelig versjon, eksempelvis jul. Det vi en gang i tiden feiret i Norge ble allehelgensdag fra den katolske tradisjonen. Den første dagen i november tennes lys på gravene, ikke ulikt De dodes dag. Lysene tennes for å minnes helgener og martyrer, men de fleste sender nok også en liten tanke til sine kjære. For selv om den folkelige, men paganistiske høstfeiringen ble erstattet, kan den aldri rives helt opp med rota, den har vokst for dypt. Den amerikanske halloween-oppstandelsen i Skandinavia viser at å

hedre de døde, helgen eller ikke, er en del av kulturen.

Vi kjenner kanskje best halloween som en mulighet for gå fra dør til dør og tigge til seg masse godteri, eller kanskje litt kjøpere: mandariner. Tim Burton-filmer på tv, fest i kattekostyme, og gresskar i vinduet har likevel blitt en folkekjær tradisjon for noen voksne. Den norske kirke har forbarmet seg over dagen på nytt, under navnet «hallovenn» for å appellere til de yngre, som på grunn av troen må sky all trolldom. Ingen Harry Potter på dem. «Halloween» er blant annet arrangert av Salem menigheten i Trondheim. Det er uvisst om de selv ser ironien. Det halloween gir oss er en cocktail av hele verdens tradisjoner. Du kan se folk sminke seg som meksikanske sukker-skaller, hekser vandrer gatelangs, folk trekkes av det skumle og mørke, det døde og overnaturlige.

Dødsangst

Disse høytidene bunner ut fra fascinasjonen og opphøyelsen av det mange av oss frykter mest. Å forlate dette livet. Det viser seg kanskje at det vi egentlig feirer er livet i seg selv. Den greske filosofen Epikur syntes dødsangst var bortkastet tid. Han skrev at døden egentlig er ingenting for oss, fordi om du lever kan ikke døden eksistere, og når døden eksisterer, kan ikke du.

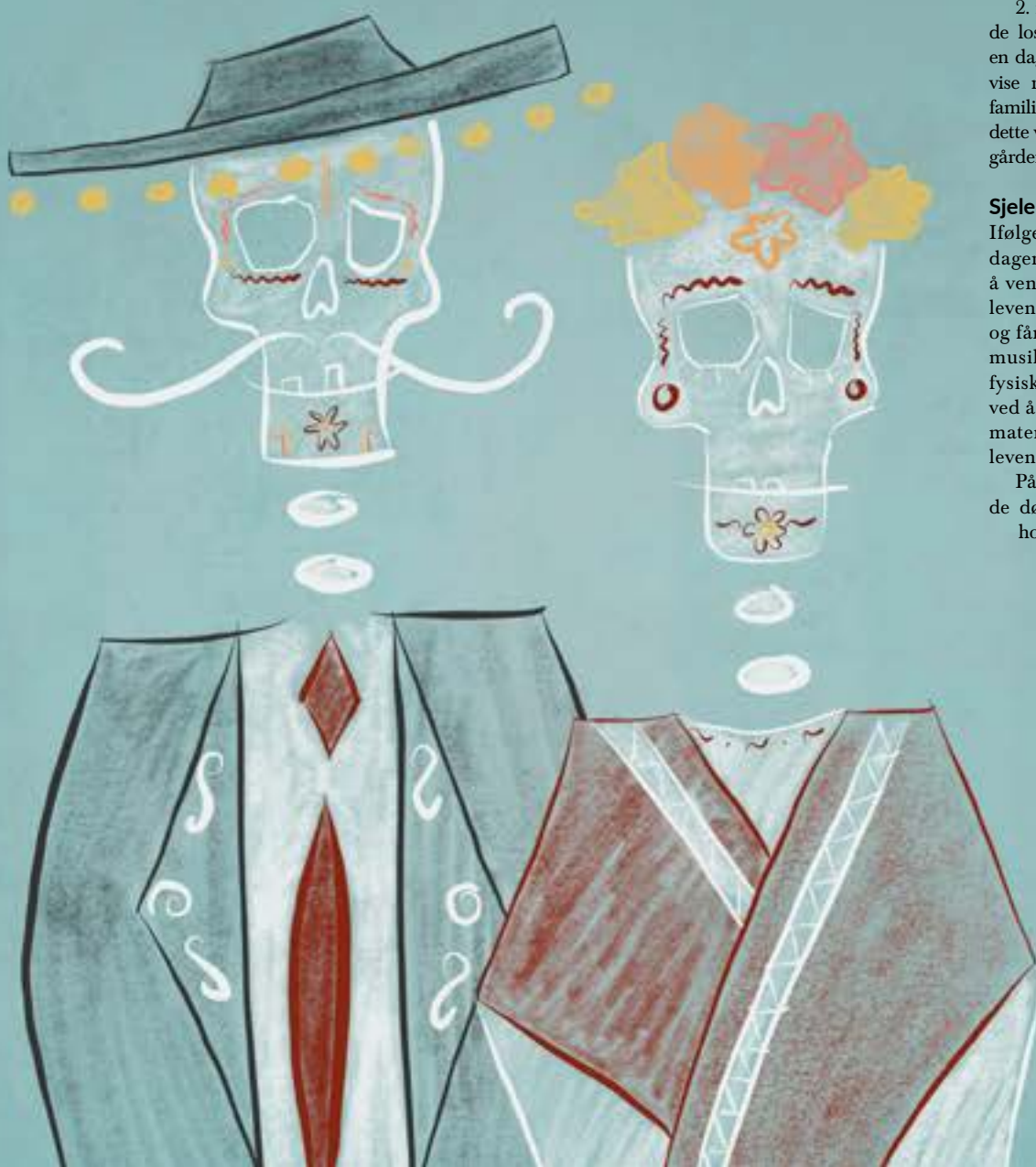
De fleste av oss kan være enig om at det sikreste vi vet i livet, er at det eventuelt vil ta slutt. Som så mange forfattere har skrevet er kun død og skatter sikre. Hvilken bedre grunn trenger man derfor for å feire enn den eneste reelle overkommelsen av døden,

ved at den ikke eksisterer før den eksisterer. Likevel, i kunsten finner man tilstedeværelsen av døden hos mennesket som en dans på vei til graven.

Husk at du skal dø

Allegorien Danse Macabré er forestillingen om døden som byr opp til livlig pardans i retning det endelige endestoppet. Hva er vel mer passende enn en dans gjennom livet til den makabre forråtnelsen som venter oss alle. Danse Macabré er også en personifisering av døden, dansende på graven med representasjoner fra alle deler av livet. Det er en påminnelse, akkurat slik slaven hvisket den romerske keiseren Marcus Aurelius i øret mens en hel nasjon hyllet ham, «memento mori», (fra latin: husk at du skal dø), om at du ikke kan ta med deg dine verdslige goder i etterlivet.

På samme måte blir tanken om at alt skal ta slutt som en hengende skygge over alt vi gjør i livet. Kanskje på både godt og vondt. Smaker ikke alt i livet bedre nettopp fordi det en gang vil ta slutt? Påminnelsen av dødelighet er en gave. Uten den ville man aldri satt pris på det vi eier. Om det er smaken av en ispinne, et forhold (kortvarig eller ei), eller livet selv.

Det varsles trange kostymer, falskt blod, og en meget flau vind fra nord

Det er lett å gå seg vill i myriaden av potensielle halloweenkostymer. Her har du seks varianter Trondheim klarer seg uten i år.

TEKST: Anne Lovise Finnøy Bakken | ILLUSTRASJON: Nora Birgitte Johansen

Pennywise

Det er fortsatt håp. Tiårets skrekkfilm, *IT*, vil forbli et godt alternativ i flere år framover. Om riktig gjennomført viser det en god ivaretagelse av den originale, keltiske tanken bak Halloween. Du får muligheten til skremme vannet av en stakkar med klovnefobi, og kanskje vil du få en middelaldrendre kvinne til å skrive innlegg i Adressa om «killer clowns».

«Indianer»

Det lukter kulturell appropriering (på norsk: Hvite mennesker leker indianer). Ingen i Norge er såpass hårsåre at de tenner på alle pluggen når du putter fjær i håret. Det tenkte i hvert fall Siv Jensen. Om du likevel ikke ønsker å ta sjansen, kan du alltid referere til antrekket som «urfolk-inspirert» og ikke indianer. Du kan også velge slutty-versjonen av en viking, så er du sikker på at du har i hvert fall tre forfedre som snur seg i graven. Vil du ta den hakket lenger kan du male ansiktet i skokrem bare for å tvinge innvandringsdebatten to steg tilbake.

300

Det kan virke som en sexy idé å kaste skjorta og slenge en rød kappe over skuldrene. Det lokker kanskje mange damer eller menn. Kanskje du samkjører med resten av gutta på indøk også? Ha likevel i tankene at det overhodet ikke finnes noe kleinere enn en gjeng post-pubertale gutter som ønsker å måle seg med skuespillerne i Zack Snyder-filmen. Og jo, det kommer til å bli veldig kaldt.

Harley Quinn

Om du vurderer å slå til med kostymet fra DC-filmen *Suicide Squad*, er det bare å melde at du er ett år for sein. Ja, Margot Robbie så heit ut. Nei, filmen var ikke bra. På den lyse siden er du såpass på etterskudd at du ikke vil skille deg like mye ut som et sandkorn på en strand som i fjor. Da var det ikke ett hårstrå å se uten blå og røde tupper.

Wonder Woman

Du tenkte at du var lur nå? At dette må jammen meg gjøre seg som et kult kostyme. «Gutta kommer til å elske det». Gutta kommer til å få overdose på brystplater og pisk. Gal Gadots versjon av Wonder Woman er fjorårets Harley Quinn. Originaliteten er nok en gang blitt offer for sex-appeal. Det tviles likevel på at det blir mye klaging fra det mannlige departementet over det korte skjortet og amazon-støvlene.

Lege eller sykepleier

Ingenting slår det å bruke Halloween til å underbygge stereotypiske kjønnsroller i arbeidsmarkedet. En mann går som lege, fordi alle vet at kvinner sikler etter en sexy mann i legefrakk. Du blir faktisk ikke McSteamy av å slenge på seg den frakken. Til og med falskt blod vil ikke skape den ønskede *Grey's Anatomy*-effekten hvor alle kvinner må hjem og skifte truse. Alle vet også at en mann ikke kan motstå en kvinne i et pornofisert hvitt antrekk som skal symbolisere yrket som pleier de trengende. Man sier jo at det er klisjé fordi at det fungerer, men alt ved dette roper dysfunksjonelt og pappa-problemer. Halloween 2017s største plotttwist: Kvinnelige leger.

Slutty. Alt.

Har du en indre drøm om å bli politibetjent eller brann- og redningsarbeider, men tanken på å gi opp lårkorte skjørt, dyp utringning og masse hud er for tung? Frykt ei: du kan bli en del av myriaden av folk i overseksualiserte uniformer. For er det noe vi absolutt trenger i dagens samfunn, er det å nedverdige det kvinnelige kjønn ytterligere med politi-kvinne-uniformer best egnet svingende rundt en strippetang. Skal du likevel kaste selvrespekten ut vinduet, er det ingen tvil om at ingen takker nei til å bli arrestert av nylonstrømper med blondkant og håndjern med rosa pels på.

Filmofils fryktinngytende filmanbefalninger

Oktober er her igjen, og i den anledning er det på tide å varme opp til halloween med noen filmer som får deg i rett modus. Vi i Filmofil har derfor satt sammen et knippe titler på tvers av filmhistorien som vil framkalle mye skrekk og gru, men også litt kos og hygge. Her er altså våre seks halloween-anbefalinger.

TEKST: Henning Sjølie, Sunniva Langhoff, Frida Sveen Hempel, August Sørlø Mathisen, Trine Mogaard
ILLUSTRASJON: Christian Høkaas

Rosemary's Baby (1968)

På tross av alderen holder *Rosemary's Baby* seg svært godt og er fortsatt en film som gir deg en ordentlig guffen følelse. Filmen handler om et ungt ektepar som flytter til en ny leilighet i New York. Rosemary er gravid og begynner etter hvert å mistenke at ektemannen konspirerer med naboene om å stjele barnet hun venter. Når hun i tillegg finner ut at de driver med en form for satanisme begynner man som seer å lure på hva som foregår. Er det virkelighet, eller bare Rosemarys fantasi? Regissør Roman Polanski framkaller perfekt den marerittaktige følelsen av at alle konspirerer imot deg. Filmen ble en stor suksess da den kom ut og har vært en inspirasjonskilde for mange filmer siden den gang. Du kan finne likhetstrekk i alt fra *Anabelle* til *Mother!*. Så om du virkelig har lyst på en fæl film, men er noe lei av dårlig splatter, burde du virkelig sjekke ut denne.

The Exorcist (1973)

Sjelden har en film som hører så trygt hjemme i skrekkfilmsjangeren, fått så mye heder som *The Exorcist*. Den tok hjem Oscar-statuetter både for manus og lyd, og mottok nominasjoner i åtte andre kategorier, inkludert beste film og beste regi. Der er riktig nok også sjeldent at en skrekkfilm har fortjent det mer. Filmen tar for seg historien om ei lita jente som blir besatt av djevelen, og den er opphavet til et mangfold av ikoniske scener. Hvem kan vel glemme scenen der hun krabber ned en trapp med blod rennende ut av munnen? Eller hva med sekvensen der hun vrir hodet 180 grader. Det er også hennes ansikt som dukker opp i alle jump scare-videoer på internett. *The Exorcist* er heldigvis mer enn bare en skrekkfilm med en generisk skummel jente. Den er også et intenst drama om en mor som ikke er i stand til å hjelpe datteren sin. Kombinert med sine religiøse motiver, mesterlige filmhåndverk, og velkomponerte spenningskurve er dette en klassiker som fortjener sin status.

The Thing (1982)

Et klassisk oppsett for skrekkfilmer er å isolere en gruppe mennesker på et begrenset område for så å la mystiske ting skje med dem. 80-tallet ga oss kanskje de to beste eksemplene på dette. Stanley Kubricks *The Shining* er nok det mest kjente, men her har vi lyst til å vie litt oppmerksomhet til *The Thing*. Filmen tok isolasjon til et nytt nivå i at ofrene er forskere på en stasjon i Antarktis. Vinteren er på vei, og de kan ikke forvente å få kontakt med omverden før våren kommer. De mister derfor raskt fatningen idet et vesen som kan innta folks kropp, gradvis tar over mannskapet én etter én. Denne filmen er faktisk ekstra forfriskende å se om igjen i disse dager på grunn av effektene. Etter horror-film på horror-film preget av dataanimerte monstre som det ikke egentlig går an å tro på, er det deilig å se noen som klarer å lage analoge effekter som ikke bare ser bra ut, men som føles håndfaste. I tillegg er den også vanvittig bra skrevet og regissert. *The Thing* er rett og slett et mesterverk.

Halloweentown (1998)

Om du ikke vil se noe som er skummelt, men noe som klarer å få deg i halloween-stemning kan du ta turen til *Halloweentown*. Filmen handler om Marnie som finner ut at hun stammer fra en familie med hekser, etter å ha bestemt seg for å følge etter bestemoren sin til et sted kalt Halloweentown der det er halloween hele tiden. Problemer oppstår og Marnie og hennes to yngre søsken må redde dagen. Dette er virkelig en feelgood halloween film som ligger i samme bane som *The Nightmare Before Christmas*. Selv om dette er en Disney film, er det virkelig en film verdt å få med seg, om ikke bare for å se Debbie Reynolds på skjermen som den morsomme bestemoren.

La den rette komme inn (2008)

La den rette komme inn er en av filmene man ikke kan forklare hvorfor man liker. En sjangerblanding mellom skrekkfilm og sosialrealisme høres kanskje forvirrende og til og med kjedelig ut, men resultatet er en film som sitter igjen i kroppen i dagevis. Mange filmer ofrer stemningen for at du skal skvette til, men *La den rette komme inn* lar historie og stemning få fullt fokus. Filmen handler om forholdet mellom mobbeofferet Oscar (Kåre Hedebrant) og vampyren Eli (Lina Leandersson). Kontrasten mellom det barnlige og det groteske som foregår rundt dem forsterker begge uttrykkene. Det er samtidig en barndomsskildring og en film om vold og grusomhet. Det har ikke kommet noe lignende verken før eller siden.

The Babadook (2014)

Traileren kan gi deg et inntrykk av at *The Babadook* er en ganske typisk moderne skrekkfilm. Den har derimot mye mer å by på enn den nokså gjenkjennelige stilen som har preget skrekkfilmer dette tiåret. Den nevrotiske moren Amelia og hennes hyperaktive sønn Samuel er plaget av et monster fra en mystisk barnebok, Mister Babadook. Filmen skiller seg fra andre skrekkfilmer i nyere tid, blant annet med at den ikke viser monsteret mer enn nødvendig. I tillegg har filmen veldig godt skuespill, og en historie som strekker seg lengre enn «det bor en demon i det nye huset vårt». *The Babadook* gjør en utrolig god jobb av å bygge opp en skummel stemning gjennom hele filmen, og dette bidrar til at konklusjonen faktisk har tyngde. Spenningen holder helt til slutten, fordi du blir ikke «for kjent» med trusselen. *The Babadook* er en film vi absolutt vil anbefale til de som føler at det kanskje mangler noe i nye skrekkfilmer. Den har en interessant historie med flere nivåer og gode skuespillere det er lett å sympatisere med. Filmen slenger en etterlengtet klype krydder i gryta som er dette tiårets skrekkfilm-opplevelser.

Filmofil er filmmagasinet til Radio Revolt, studentradioen i Trondheim. Du kan høre dem på DAB+ mellom 20.00 og 22.00 på torsdager eller på radiorevolt.no.

MANGLER DU FORTSATT NOEN PENSUMBØKER?

Ca. 70% av bøkene som selges brukt på iBok.no er merket «som ny» eller «ubrukt»

iBok.no

Norges største markeds plass for kjøp og salg av brukte pensumbøker

Musikkredaksjonens Halloweenfavoritter

Er du på utkikk etter musikk til Halloweenfesten? Eller er du bare gira på å komme i den rette stemning til årets skumleste dag? Musikkredaksjonen har gått sammen om et knippe låter vi mener burde passe godt for anledningen.

ILLUSTRASJON: Mia Edvardsen

The Horrors - «Sheena Is A Parasite»

På kun ett minutt og 42 sekunder klarer britiske The Horrors å skremme livskiten ut av deg med «Sheena Is A Parasite». De frenetiske trommene jager deg gjennom hele låta, mens du blir snerret til av vokalist Faris Badwan. Det hele føles egentlig ut som om du løper gjennom et sinnssykehus med Sheena hakk i hæl. Det skal sies at The Horrors har gjennomgått et markant stilskifte siden denne låta og debutalbumet *Strange House* kom ut i 2007. De har dumpa hårsprayen og eyelineren i søpla, og framstår i dag som et mer polert indie rock/shoegaze-band. Ja takk, begge deler, mener jeg. For ekstra grøsser-effekt vil jeg på det sterkeste anbefale å sjekke ut musikkvideoen til låta, laget av selveste Chris Cunningham. Stikkord er tarmer, blekksprutarmar, dansing og strobelys. Du vil føle deg frastøtt og fascinert på én og samme tid.

Grimes - «Oblivion»

Man kan ikke ha en halloween-spilleliste uten litt dream-pop. «Oblivion» scorer høyt på creepy-skalaen med sin dystre synth-beat. Vokalen høres ut som en havfrue som prøver å lokke ensomme sjømenn ut i det kalde havet til tvillingene i *The Shining*. Teksten som omtaler nattens mørke, og det den bringer med seg, bidrar nok også til det. Faktumet at Grimes satt i et mørkt rom i ni dager samtidig som hun unnlot å sove slik at hun kunne hallusinere da hun spilte inn Visions-albumet, gjør det nesten enda skumlere. Fem år senere er det fortsatt en utrolig fet låt som passer perfekt til den skumleste aftenen i året.

– Sander Engen

– Katrine Andresen

Rocky Ericksson - «I Walked With A Zombie»

Rocky Ericksson er en av de mest beryktede skikkelsene innenfor rockehistorien. Etter å ha vært en pioner innenfor psykedelisk rock, og med en lysende karriere på 1960-tallet sammen med gruppa 13. Floor Elevators, tippet det dessverre over for Rocky. Etter å ha vært inn og ut av mentalsykehus dukket han plutselig opp igjen på begynnelsen av 1980-tallet, reinkarnert som en mystisk kultfigur innenfor rocken. «I Walked With A Zombie» er et godt eksempel Rockys stil, hvor vampyrer, spøkelser og indre demoner ofte er tema. Dette er en kort og nærmest banal rockelåt som passer aller best på nachspiel, eller som soundtrack på vei hjem fra byen. Låta gir deg kanskje ikke grøsse-vibes, men er heller et hyggelig lite tilskudd til Halloweenfeiringen.

– Erlend Gylver

Danny Brown feat. Kendrick Lamar, Ab- Soul og Earl Sweatshirt - «Really Doe»

Et fantastisk knippe rappere slår seg sammen på bangeren «Really Doe». Beaten høres ut som om den kunne vært lydsporet til en grøsserfilm fra 80-tallet. Jeg måtte se meg over skulderen for å forsikre meg om at Freddy Krueger ikke lusket i skyggene bak meg under første gjennomlytting. En framtreddende symbalsk lyd høres konstant i bakhånd og gir låta et nærmest stressende uttrykk. Deler av lydbildet får meg også umiddelbart til å tenke på spøkelsesverdenen på Super Mario 64. Danny Brown åpner ballet med sin typiske tempofylte rapping og absurde linjer som «I be on the chemicals, she be on my testicles». Kendrick briljerer på refrenget og det tredje verset. Det bestialske og skremmende gjenspeiles også i teksten når Ab- Soul navngir Aleister Crowley - en myteomspunnet magiker som på 1800-tallet vandret omkring med en okkult aura rundt seg og forlot sine følgere til psykisk forfall. Earl Sweatshirt får æren av å avslutte denne sataniske herligheten. Han er, om mulig, mørkere enn på *I don't like shit, I don't go outside*. Dette må man høre om man er ute etter snodige assosiasjoner og en liten dose paranoia.

– Trym Kjøs

Step into the "Phlake mansion"

Phlake wants to put you on an elevator to outer space, and eat some chocolate.

TEKST: Trym Kjøs

FOTO: Sony Music

We recently had the danish soul and R&B duo Phlake here in Trondheim, playing three concerts in three days. During their stay, RadioRevolts EDM radioshow, Sagtann had them over for a chat. The Copenhagen based duo dropped their first track on Soundcloud only two years ago, but their popularity grew fast after that.

A flaky person is a person who doesn't show up to his appointments, and is overall an unreliable person.

– I think there are several reasons for choosing that name. During a brainstorming session we had hundreds of names, and at one point we just thought that the word «Phlake» sounded good. The word can actually mean several things. It can of course be a snowflake, which relates to our nordic identity. At the same time a snowflake is a unique thing, says Jonathan.

The word «flake» or «Phlake», or however you spell the word, can mean a lot of different things. The purest chocolate is also called flake.

– Yes, we had Norwegian chocolate for free backstage. And the sweet girl that helped us with the stuff backstage told us to remember the chocolate, and I was like «yeah» and ate the whole thing. We had our own snack patrol.

“

You can basically go wherever you want when you step inside the Phlake mansion.

”

Lyrical terms

Snack patrol! Isn't that the lyrics on «Pregnant»? I'm really curious. Is «Pregnant» something you've experienced? In the song you have a pregnant girlfriend who's craving sweets.

– Yeah, yeah. That's right. That's the storyline. But none of us have experienced that personally. All of the stuff in the song is from stories from others. But the «snack patrol» part you can say is personal. I'm kind of my own snack patrol all day long.

How about your latest album? Is that also based on stories you've heard?

– I think the new album is based on experiences and relations in our lives. As well as feelings. It comes very much from the inside, Jonathan explains.

Mads adds that they like to make up stories of their own.

– That's where the theme of pregnancy comes from. Imagining what it would be like to become a parent, and to have a child. It's like dreaming.

The lyrics are much more direct now. Really straightforward. Jonathan and Mads say that direct lyrics have become a priority. On the second album they've opened the door and you can «step inside the Phlake mansion».

FOTO: samfundet.no

– On the first album we worked with this guy called Gisli, who used to be a rapper. He and Mads wrote a lot of the lyrics together, while I produced it. That created its own lyrical style. On the second album me and Mads have worked on more of the lyrics, with help from different US writers. We wanted this album to be more relatable, more accessible.

Imagination and English songwriting

The «Phlake mansion» is a metaphor the duo uses for the people who wants the Phlake feeling.

– The «Phlake mansion» stands for endless possibilities in this world that we've created. There's an entrance hall when you step inside. There's a cellar. There's even an elevator that takes you to outer space, if you want to. You can basically go wherever you want when you step inside the Phlake mansion, says Mads.

Their first album, Slush Hours, was the first time Mads wrote and released songs in English.

– I really focused on the sounds. That was very important to me. Because most of the time when we make music, the melody comes first. And that's the most the important thing. During this period we found out that we managed to write some interesting lyrics as well. We wanted to turn things a little bit around, and maybe start with the story, and the ideas. That's the difference between the two albums. The process is reversed.

A weird invitation to Phlake's thoughts on human relations

The making of Slush Hours was a six-year long process. It was sort of like slow cooking an album. Mads says that that was one of the themes of the album.

What would you say are the themes of your new album, Weird Invitations?

– Oh, wow. Maybe you could say it's human relations. The way you meet people. And also the opposite, losing people. I feel like every track on the

album are weird invitations to different universes.

Mads adds that it's also just about doing weird stuff.

– You have to use your imagination to give your life a little flavour. To get through the day when you feel bored.

At the same time the album is about how we communicate online.

– It comments on the way we talk, and on the other hand, the way we don't talk to each other. We have a couple of songs about how we constantly look at our phones. We actually wrote a song to a phone, and it's called «Can we talk». If you listen to the song and you know it's written to a phone it makes sense. One line goes: «You're my first plus sized model, and still I fit you in my right pocket». I can't deny that I love my phone, so it's also a love song. It would be funny to talk to your phone for real. It has seen all my deleted photos, it sees everything. **UD**

Du kjøper. Du gir.

Vet du at når du handler noe godt fra Kavli og Q-Meieriene, gjør du samtidig en god handling? Overskuddet går til Kavlifondet, som støtter humanitært arbeid, forskning og kultur. Kavlifondets gaver skaper store ringvirkninger. Takk for bidraget! Se hva du gir til på kavlifondet.no

Broen

I <3 Art

Mellom moderne kunst og alle musikalske sjangre, finner man Broen.

TEKST: Emilie Pedersen | FOTO: Su Tissue Records

Broen har fått på seg et rykte som et heidundrende liveband og eksentriske låtskrivere. *I <3 Art* er gruppas andre album. Det fortsetter i traktene til debuten *Yoga*, men sper på med enda litt mer psykedelisk nittitalls-støy og umelodiske improvisasjoner, men på en god måte. Broen har sin helt egen, unike lyd.

Broens uttrykk er kunstnerisk og naturnært. De er organiske og elektriske på samme tid, og blander utallige sjangre til noe som er umulig å definere, men lett å like. Den drømmende synthen og de metalliske trommene harmonerer, men det kan ofte bli litt mange elementer å lytte til. For eksempel er låta «Time» fengende og identifiserbar, mens «Black Line» er slående vakker det ene sekundet, og påtrengende for hørselen det neste.

Denne merkelige oppbygningen er likevel veldig underholdene – jeg kan for eksempel se for meg at halvveis-rap-låta «Serenade» er vil gjøre seg bra live.

Albumet bruker også vann som en fram-tredende metafor. De melodiose og futuristiske klangene flyter gjennom albumet, som om den prøver å konkurrere med den dominerende lyden av metalliske klunk. Outroen «Water Is My Mirror» er kanskje skivas fineste låt, hvor vokalist Mariana S. A. Røe er vokalist, og ikke en spoken word-artist.

På mange måter er *I <3 Art* mye mer enn et album. Det er som om musikken kun er ett av Broens verktøy for å uttrykke seg. Jeg sliter litt med å forstå og tolke akkurat hva det er de prøver å uttrykke – men kunsten i seg selv kan man digge uansett. De svever mellom kunst og musikk, forblir jordnære og gjør det upretensiøst.

Broen er ikke så opptatt av hva som er riktig og galt, men lar musikken leve fritt. Resultatet er tidvis slitsomt og forvirrende, men også utrolig spennende.

King Krule

The Ooz

Dystert og brilliant.

TEKST: Erlend Gylver | FOTO: True Panther Sounds

Andy Marshall er navnet på den London-baserte produsenten som skjuler seg bak King Krule, og mannen bak høstens mest dystre og ekspressive utgivelse. *The Ooz* er en imponerende reise ned i King Krules melankolske sinn, og sjeldent har jeg hørt indre demoner komme til overflaten gjennom musikk på denne måten. Dette er musikk for den sinte og tungsindige, men musikk hvor man i blant kan øyne det vakre.

Til tider minner stemningen på albumet om Joy Divisions mørke verden, men dette er den nærmeste musikalske referansen jeg kan komme på. I King Krules verden blandes elementer fra jazz sammen med primitive beats man kan kjenne igjen i fra industriell musikk. Myke saksofoner og behagelige keyboardpartier dominerer, men samtidig er det en underliggende dyster stemning som er albumets røde tråd. Sjangermessig går det i alle retninger, og det er ikke godt å si om det er en mutert form for RnB, eller en sær form for jazz man hører på.

Noe av det mest særegne med *The Ooz* er Marshalls vokal, for han vet å bruke stemmen som et komplekst instrument. Fra nesten uforståelig mumling på den nydelige jazz-inspirerte «Czech One» til regelrett skriking på refrenget i «Half Man Half Shark», og bare for å sette stemningen enda mer synger han ofte med vilje surt.

At Marshall framfor alt er en dyktig produsent skinner også igjennom, *The Ooz* er uhyre detaljrikt, fullt av små musikalske finesser. Enkelte av låtene som «The Cadet Leaps» er rene soundscapes, og det er her man får følelsen av at albumet er ment å være noe langt mer enn bare en samling låter: *The Ooz* er som en abstrakt kunstinstallasjon å regne.

De mystiske navnene på låtene og den komplette oppgivelsen av låtstruktur er med på å forsterke dette inntrykket. Dette siste albumet fra King Krule er langt ifra polert radiomusikk, men det er en lytteopplevelse som likevel imponerer.

Jessie Ware

Glasshouse

Eksplisiv, sugerende pop!

TEKST: Iben Dahl | FOTO: Island Records

Det skal godt gjøres å rettferdiggjøre drøye én time spilletid, og dessverre tilhører ikke tredje-albumet til Jessie Ware gruppa som klarer det. Åpningslåta «Midnight» demonstrerer en vokal som mestrer hele spennet mellom det sarte og det kraftfulle. Fallhøyden til andrelåta blir dermed stor: Fullstendig hengivenhet gjør et lyrisk kjær-lighetstema like lite interessant som et repetitivt refreng ikledd gitarakkorder à la Guns n' Roses.

Gjennomgående for plata er et melankolsk uttrykk som bare delvis unngår å bli statisk: Som på sitt beste ikles et dynamisk soultéma, som på sitt svakeste – som på «Hearts» og «Stay Awake, Wait For Me» – stagnerer. Det kan virke som kreativitetet har stoppet opp underveis, uten at dette har bremsset en prosess som med mer modning kunne båret spennende frukter. En lengde på 17 låter blir derfor smått ubegripelig.

Samtidig er det nettopp akustisk-versjonene av låter som «Hearts» og «Alone» som viser Wares styrke: Mot en nedstrippet og naturnær instrument-al får vokalen briljere mellom det sensitive og det kraftfulle.

Målt mot tidligere utgivelser er helheten uansett skuffende, både *Devotion* (2013) og *Tough Love* (2014) er lydbildemessig mer interessante. Budskap om ubetinget kjærlighet klarer ikke å bære en helhet som lider avkreativt underskudd. Dessverre er resultatet at flere av låtene ender i sviker.

Likefullt har Ware stemmeprekten i behold. Platas bidrag er kanskje demonstrasjonen av hvor godt den gjør seg på akustiske spor. Trass i skuffelsen over at *Glasshouse* ikke gjenskaper det suggererende temaet fra låter som «Wildest Moments», så hinter den kanskje om en karriere som er inne på noe nytt.

For selv om den kjente storslåtheten har måttet vike for et større innslag av lounge, viser særlig akustisk-låtene at Jessie Ware definitivt er et navn det er verdt å følge med på framover.

SENDEPLAN HØSTEN 2017

Hør oss på radiorevolt.no

MANDAG

07.00 - RevoltMorgen

16.00 - Listverket

17.00 - 67% sikkert

TIRSDAG

07.00 - RevoltMorgen

17.00 - SNOP

18.00 - Blyforgiftning

20.00 – Bokbaren

ONSDAG

07.00 - RevoltMorgen

16.00 - Nerdeprat

18.00 - Sagtann

19.00 - Millenium

TORSDAG

07.00 - RevoltMorgen

15.00 - Påtirshda

16.00 – Husker du?

17.00 – Uillustrert vitenskap

18.00 – PBK

19.00 – Satirikon

20.00 – Filmofil

FREDAG

07.00 - RevoltMorgen

15.00 - Nesten Helg

17.00 - Irie Radio

18.00 - FEBER

SØNDAG

15.00 - Rødmaling

19.00 - Garasjen

Kulturkalenderen

TYSDAG 24. OKTOBER

Kulturhistorisk barnehage

Klokka 10.00, Sverresborg
Dersom du har hatt eit litt dårleg semester så langt kan vi anbefale å ta turen til Sverresborg. Her kan du altså sjå parafinlampar, høyre eventyr, syngje gamle songar, og lese rim og regler. Museet reklamerar også for at du kan få leike med kasseroller og sleiver frå oldemors tid. Køyr på, det er ikkje vits i å prøve på noko meir dette semesteret uansett.

ONSDAG 25. OKTOBER

Martin Garrix

Klokka 19.00, Dødens dal
Reis til Dødens dal og opplev EDM-artisten ingen visste kven var før billettane plutselig var utselt. Om lengselen etter RT er stor er dette kvelden du kan få kjenne på ungdomen igjen. Vi kan garantere kanakkas, kondens og konfetti.

Astrid S

Klokka 22.00, Storsalen
Astrid kjem til byen og skal spele tålbar trønderrock.

TORSdag 26. OKTOBER

Rød Aften

Klokka 18.00, Moskus
Er du litt halv-kommunist kan du ta turen til Moskus. Her blir det Rød Aften, der ein kan snakke om folk som ikkje tek ansvar i livet. Rødt inviterer til diskusjon om dei usikre forholda i utanrikspolitikken, hæren og heimevernet. Her vert mellom anna USA tema. Nasjonen gjer lite for å roe ned forholda med Nord-Korea og Russland, samstundes som både den amerikanske og den norske regjeringa knyter stadig sterkare band gjennom Nato.

Åsgeir

Klokka 21.00, Storsalen
Med ein draumande folkemusikk kombinert med elektronika utfordrar Åsgeir visesjangeren. Han har vore profesjonell friidrettsutøvar, men som Islands mest solgte debutant nokon sinne, er det her han verkeleg får skinne. Gled deg til å høyre denne islandske guden innnta Storsalen. Vi har høyrte at Åsgeir er ein ganske staut og stram kar.

Pirum Old Boys + Candiss

Klokka 22.00, Knaus + klokka 23.59 Storsalen
Dersom du ønskjer ei heilaftan med song frå gamle menn og fagre frøkner kan du henge på Samfundet denne torsdagskvelden. Her blir det jamring frå dei som ser etter det evige studentlivet, deretter frå notidas korelite.

FREDAG 27. OKTOBER

Eva Weel Skram

Klokka 19.30, Olavshallen
Eva har forlatt The Heartmaker, noko vi ikkje kunne vore meir nøgd med. Reis til Olavshallen og opplev ei av landets vakraste røyster. Eva lager sårbar og levande musikk som vil få ditt haustkalde hjarte til å banke att.

Natt i naturen

Klokka 20.00, Tømmerholtdammen, Estenstadmarka
KomPåTur arrangerer ei natt i naturen. Kom deg ut og nyt den fine hausttida før lesesalane etter kvart vert heimen din. Etter mange lange dagar dette semesteret er det godt å komme seg ut i frisk luft og møte andre

turglade studentar. Det er oppmøte ved idrettsbygget på Dragvoll klokka 20.00, og vidare ein gåtur på omlag 15 minutt. KomPåTur stiller med snacks og kveldsmat: gratis mat, hurra! Det er også mogelegheit for å virke barsk og bade i Tømmerholtdammen.

LAURdag 28. OKTOBER

Lorck Schive Kunstpris

Klokka 12.00-16.00, Trondheim Kunstmuseum
Lorck Schive er ei kunstprisutdeling i verdsklasse. Med ei samla premiepris på 1 100 000 kroner er det ei av verdas største. Utstillinga kan du sjå på Trondheim kunstmuseum no og framover dei neste månadane.

SUNDAG 29. OKTOBER

Ta-De-Du!

Klokka 20.00, Storsalen
Dette er siste moglegheit for å sjå den suksessfulle UKerevyen. Ta med deg vener, familie, hunder og kattar og få med deg kanskje tiårets revyfest!

MÅNDAG 30. OKTOBER

Tur til Pirbadet

Klokka 06.30-21.00, Pirbadet
Kurrer blåmandagen med ein tur i Pirbadet. Her er det både spa-avdeling, boblebad, sauna og sklier. Legg ved ei åtvaring om stormforelska tenåringspar og barnehaugar. Eventuelt ei oppmoding til å ta med seg kjærasten på ein heit-date i barnebasenget.

TYSDAG 31. OKTOBER

Knask eller knep

Heile natta, Trondheim og omegn
Ingenting er verre enn tysdagar, men akkurat denne kan du gjere til noko meir interessant. Få med deg kollektivet, og ta turen ut i gatene og tigg etter godteri.

Hårpynt-workshop.

Klokka 20.00, Trondheim Torg
Ingenting er meir i vinden som frynsete kjolar og fjær i håret. Nina og Stine inviterar til halloween med eit særskild fokus på korleis ein kan skape hårpynt med ein ekstra indianer-vri. Så plukk med deg fem høns og litt fjær, så vert det ein workshop til og med Siv Jensen ville vært stolt av.

ONSDAG 1. NOVEMBER

Konsert med Tiril Hognestad

Klokka 20.00, Antikvariatet
Tiril Hognestad spelar folkepop prega av ærlege tekstar, no akkompagnementert halvakustisk med sine beste vener. Tidlegare denne hausten slapp ho sin første EP *Morning Thoughts* og har i etterkant gjesta Radio Trondheim. Hognestad er fast inventar i Trondheims-baserte Temporary, og ho er definitivt verdt å få med seg både denne kvelden, men også vidare i karrieren.

Løppemarked på Isak

Klokka 14.00-19.00, Kultursenteret Isak
Jula nærmar seg. Treng du å finne julegaver til heile familien kan dette vere ein billig utveg. I tillegg til å spare pengar kan du også framstå som eit miljøvenleg menneske med gode verdiar, som ikkje lar seg affisere av forbrukarsamfunnet sine manglande moralar.

TORSdag 2. NOVEMBER

Kristian Kristensen

Klokka 21.00, Byscenen
Kristian Kristensen har gjort stor suksess dei siste åra,

Adult Keener Knurl

24. oktober - 7. november

med singlar som «Kan du lære mæ?» og «Varm». Med ei nordnorsk silkestemme vil sjølv den barskaste trønder mjukne. Harstadværingen med det varme hjartet og den store stemma, vant både publikum og Urørt-finalen i 2015, og i 2016 vant han Årets verk - Populærmusikk. Ta med deg din utkåra, og du er garantert gode kjensler, forelsking, ekteskap og stasjonsvogn.

Filmquiz

Klokka 19.00, Edgar
Film. Quiz. Kan det bli betre? Øl-prisane på Studener-samfundet er også tilbake til normalen. Hurra!

FREDAG 3. NOVEMBER

Halloween i byen

Heile natta, Trondheim
Både The Mint, Heidis og Studentersamfundet byr denne kvelden på grossande halloween-arrangement. Det er no du kan finne ut kva slags mennesker venene dine eigentleg er. Er dei sexy kaniner eller klønete blåbær? Kor enn i byen du måtte befinne deg: Dette er tida du kan skåle, iført minst mogleg klede, utan å tenkje på fordommar.

LAURdag 4. NOVEMBER

Humming People

Klokka 20.00, Antikvariatet
Humming People er eit omreisande americanband frå Toten. Dei har trass sin relativt unge alder spela i inn- og utland i fleire år. Med singlar som «Silver Spoon» og «Bullet train» har dei lista mellom andre P1. Dei hevdar sjølv at dei elsker alt frå svære scenar, til små, klamme grupperom, der sistnemnde vert meir passande for denne laurdagen.

Den store kinodagen

Heile dagen, Melhus kino
Ta turen til Melhus for halv pris på alle kinobilletter. Utanom kinovisningar, vert det konkurransar og tegnekrok, sånn som ungdomen likar. Program og billetter vert lagt ut i laupet av dei siste dagane av oktober på www.melhuskulturen.no.

SUNDAG 5. NOVEMBER

UKA 100 år - revyplakater

Klokka 11.00-18.00, Rockheim
Sjølv om UKA er over kan du framleis nyte den over 100 år gamle revytradisjonen i Trondheim. Her er nemleg alle tiders revyplakatar utstilt i all sin pom og prakt. Bruk sundagen på nostalgi medan du gler deg til UKA-19.

MÅNDAG 6. NOVEMBER

Søndagsskolen

Klokka 18.00, Trøndelag teater
Mange av dagens foreldre har gått i søndagsskulen, og dagens oppveksande generasjon er kanskje den første som ikkje lærer desse historiane frå Bibelen. Kva betyr dette? Går vi bort i frå eit religiøst samfunn? Og kva er vi utan religion? Dette er noko av spørsmåla denne oppsetninga problematiserar, ved bruk av mellom anna kjente bibeltekstar og salmar. Skodespelet vert spelt fram til 31. desember.

TYSDAG 7. NOVEMBER

Det er snart eksamen, men fortvil ikkje: Det er ny dusk i hyllene! Hald motet oppe, styrk du på eksamen kan det berre gå ein veg - oppover.

KVISSMESTERE:
Christian Høkaas, Jahn Ivar Kjølseth og Benedikt Erikstad Javorovic
Spørsmål og kommentarer kan sendes til kviss@studentmediene.no

KVISS

SVAR:
1) San Francisco internasjonale lufthavn 2) Buskerud 3) Harvey Weinstein 4) *Do Androids Dream of Electric Sleep?* 5) Settlers of Catan 6) Hawaii 7) Næringslivet 8) Studentenes og akademikerne internasjonale hjelpefond 9) Estland, Latvia, og Litauen 10) Henrik Asheim (H) 11) Tolv 12) Inntilby arena 13) Ine Marie Eriksen Søreide 14) Kazuo Ishiguro 15) Animasjonsfilmen *Flåklypa Grand Prix* 16) Krypton 17) 1998 18) 47 19) Lorde 20) Eggett

— HVEM KLER DU DEG UT SOM PÅ HALLOWEEN? —

0-3: Aune Sand fra spillefilmen *Dis - En historie om kjærlighet*

4-7: 1966-Batman

8-12: Salthogger fra *Jakten på Nyrestein*

1. Hvilken flyplass har flyplasskode SFO?

2. I hvilket fylke ligger Kongsberg?

3. Hva heter den amerikanske filmprodusenten som nylig ble sparket fra sitt eget selskap grunnet flere år med seksuell trakassering?

4. Hva heter boka av Philip K. Dick som filmen *Blade Runner* er basert på?

5. Hvilket strategispill består bl.a. av 37 heksagoner, en bunke kort, brikker, hus og veier?

6. Hvilken amerikansk stat er den eneste der det er mulig å framstille kakao fra kakaotrær?

7. Hva er myopi?

8. Hva står Saih for?

9. Hvilke land består regionen Baltikum av?

10. Hvem er for tiden vikarierende kunnskapsminister mens Torbjørn Røe Isaksen er på pappaperm?

11. Hvor mange kanter har den karakteristiske toppen av Tyholtårnet, der spisestedet Egon befinner seg?

12. Hva heter Vålerengas nye fotballstadion som åpnet i september?

13. Hvem blir Norges første kvinnelige utenriksminister i oktober?

14. Hvem vant Nobels litteraturpris i 2017?

15. Hva var inspirasjonen bak det svenske sportsbilmerket Koenigsegg?

16. Hvilket grunnstoff har forkortelsen Kr?

17. I hvilket år kom Game Boy Color?

18. Hvor mange strenger har en moderne konsertharpe? (slingringsmonn på fem)

19. Hvilket artistnavn er Ella Marija Lani Yelich-O'Connor bedre kjent under?

20. Hva heter hylsen av plast du finner på enden av skollisser?

13-16: Mike Myers

17-19: Regan fra *Exorsisten*

20: Siv Jensen i indianerkostyme.

REGISTRERER:

...at nattbuss skjer (igjen)
... at den nye studentpopulismen
...at tåler ingen å bli banka opp på vei hjem fra byen lengre?
...at Spitposten har anmeldt Snømannen
...at den var dritbra
...at beste delen var da snømannen smeltet
...at og alle barna begynte å gråte
...at de fleste studentaviser har gode vinklinger
...at denne gangen bommet Studvest
...at hvem styrer media?
...at ingen, tydeligvis
...at men la oss bruke en time på temaer som alle vet om fra før
...at det er sånt som skjer når UKA prøver seg på politikk
...at det er litt som en autist i en stirrekonkurranse
...at det er litt som når ISFiT arrangerer konsert
...at herrefred, UKA er snart over
...at kastanje- nøtterer å finne i Høyskoleparken
...at samekostyme hadde gjort seg bra på Halloween
...at oh Lorde
...at Lorde-billetter er verdt like mye som en Zimbabwe Dollar
...at hun er flink da

- Det gikk sport i å få klubba lengst opp.

Medlemmer på Samfundet deler sine #metoo-historier.

Tusenvis av ofre over hele verden har de siste dagene tatt i bruk hashtagen #metoo, for å fortelle at de har vært utsatt for seksuell trakassering eller overgrep.

Flere kjente styremedlemmer på Samfundet deler også nå sine historier, blant andre nestleder Kristaver Johansen og arrangementsansvarlig Mathieu Lund.

- I en periode ble det sport for visse temakoordinatorer om hvem som kunne snike klubba lengst opp i rumpa mi mens jeg sto i baren på Daglighallen. Jeg sluttet helt å drikke fancy øl, skriver Lund på Instagram.

Johansen sier han føler en viss skyld for denne sjikaneringen.

- Hadde jeg klart å passe på klubba hadde ikke dette skjedd. Dessverre er jeg født med glippefingre og vimsehjerne, så klubba forsvinner rett som det er. Og dukker opp på de mest uventede steder, som for eksempel i Lunds bakparti.

ISFiT: - Vi er MIFFF

ISFiT 2019, som har tema «Migration, why? Oh, god why?: The Global Puzzle», annonserte nylig sitt siste initiativ, Med Israel For Folk Flest.

- Mange har fått inntrykket av at Palestina e like folkelig som brunost og lusekofte, mens Israel bare ein sånn derre skikkelig elitistisk Oslo-greie, sier folkelig fyr, nordlending og visepresident Mathias Kristiansen.

Kristiansens ildrøde hår ser nøyaktig like rødt ut i lyset fra det brennende Palestinaflagget som vaver farlig nært hodet hans. Han har sett seg lei på all sympatien som går til palestinere, mens israelere får nada.

- Y'alright, mate? Kommer en stemme bak Kristiansen. Det er selvsagt President Tyler Stewart, men så langt har han gått under radaren.

- Ya see, Palestinians, yeah? They're like a dingo, you wanna keep'em down so they don't eat your babies.

Stewart hopper opp og ned ilttert, som en kenguru, mens store dråper skvulper ut av hans pint med VB. Han tar en stor slurk før han fortsetter.

- Best way to keep'em down? You just slam that flag on the barbie.

BLI MEDLEM
send kodeord
Tekna til 2007

Bli en av oss

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Vi kjenner studielivet, og hjelper deg gjennom utfordringene du møter. Moro har vi det også - med en rekke sosiale og faglige arrangementer over hele landet. Våre 12 000 studentmedlemmer ønsker deg velkommen i gjengen!

TEKNA KJEMPER FOR DEG OG FAGET DU BRENNER FOR

Tekna er foreningen for deg som har eller planlegger en master innen teknisk-naturvitenskapelige fag